

ELSŐ KÉZBŐL A HADERŐRŐL!

magyar HONVÉD

www.honvedelem.hu

A Honvédelmi Minisztérium magazinja - 2018. márciusi szám - 390 Ft

HŰSÉG, BÁTORSÁG, KITARTÁS

170 ÉVES A
MAGYAR
HONVÉDSÉG

32

IGAZI TÉLBEN RENDEZTÉK MEG ÚJDÖRÖGDÖN A BÍBOR KRISTÁLY 2018 ELNEVEZÉSŰ VEGYIVÉDELMI GYAKORLATOT, AMELYEN A RÉSZTVEVŐK MEGTAPASZTALHATTÁK: ILYEN ZORD KÖRÜLMÉNYEK KÖZÖTT MENNYIBEN MÁS A HARCOLÓ EGYSÉGEK TÁMOGATÁSÁHOZ SZÜKSÉGES SZAKMAI TEVÉKENYSÉG.

4 A várbeli nyitórendezvénnyel, majd a gálaesttel kezdetét vette a „170 éves a Magyar Honvédség” programsorozat.

14 Huszár János altábornagy személyében az év elejétől új helyettese van a Honvéd Vezérkar főnökének.

28 A NATO-erőket Integráló Elem női munkatársai beosztásukat és rendfokozatukat tekintve is széles skálát fednek le.

**A MAGYAR HONVÉD
MAGAZIN KÖVETKEZŐ
SZÁMA
2018. ÁPRILIS 13-ÁN
JELENIK MEG.**

HM ZRÍNYI
TÉRKÉPÉSZETI ÉS KOMMUNIKÁCIÓS
SZOLGÁLTATÓ KÖZHASZNÚ NONPROFIT KFT.

HADERŐ

Hűség, bátorság, kitartás 4

Tovább erősödvé 8

NAGYVILÁG

Radar 10

Missziós hírek 12

SEREGSZEMLE

Nemes szolgálat 14

Februárban történt 20

Hármas hitvallás 24

A nő hétszer 28

Bíbor Kristály 32

Kapacitásbővítés 38

HADITECHNIKA

Bezupálva 42

A visszatérők 48

HÁTORSZÁG

Most vagy soha! 52

Csináld magad! 58

Jelképrendszer 60

Közérdekű 62

**A Honvédelmi
Minisztérium magazinja
XXIX. évfolyam 2018. 3. szám**

Kiadja a HM ZRÍNYI Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság.

Felelős kiadó:

Benkóczy Zoltán
ügyvezető

Nyomtatás:

A kft. saját nyomdájában

Felelős vezető:

A kft. ügyvezetője

Szerkesztőség:

1087 Budapest,
Kerepesi út 29/B Postacím: 1440
Budapest, Pf. 22 Tel.: 459-5305,
HM: 27-913 fax: 314-2432
E-mail: magyarhonved@armedia.hu
facebook.com/MagyarHonved

Főszerkesztő:

Feith László

Szerkesztő – újságíró:

Trautmann Balázs

Tervezőszerkesztő:

Gábor Mariann

Olvasószerkesztő:

Győri László

Korrektor – hírszerkesztő:

Sinka István

Régió-tudósítók:

Galambos Sándor, Kálmánfi Gábor

Fotóriporterek:

Dévényi Veronika,
Rácz Tünde, Tischler Zoltán, Tóth László

E havi magazinunkat

Feith László szerkesztette

Borítófotó: Rácz Tünde

ISSN: 0865-6932

Lapunk az Európai Katonai Sajtószövetség
(European Military Press Association) tagja

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta

Rt. Hírlapüzletága (1089 Bp. VIII.,
Orczy tér 1.), előfizethető valamennyi
postán, kézbesítőknél, e-mailben:
hirlapelofizetes@posta.hu,
faxon: 303-3440.

További információ:

06-80-444-444

38 A honvédség katasztrófavédelmi eszközparkjának fejlesztésében leginkább érintett alakulatok egyike a szentesi ezred.

170 éves a Magyar Honvédség

HŰSÉG, BÁTORSÁG, KITARTÁS

MAGYARORSZÁGNAK MINDIG SZÜKSÉGE LESZ ÜTŐKÉPES HADERŐRE, ÍGY AZT AZ ELŐTTÜNK ÁLLÓ FEJLESZTÉSI IDŐSZAKBAN IS TEVÉKENY TÖRŐDÉSSSEL, ALKOTÓ KREATIVITÁSSAL KELL ÉPÍTENÜNK ÉS ERŐSÍTENÜNK – MONDTA DR. SIMICSKÓ ISTVÁN HONVÉDELMI MINISZTER A „170 ÉVES A MAGYAR HONVÉDSÉG” PROGRAMSOROZAT ÉS EMLÉKÉV NYITÓRENDEZVÉNYÉN.

170 ÉVES A MAGYAR HONVÉDSÉG

1848 | 2018

A HM Hadtörténeti Intézet és Múzeumban (HM HIM) tartották a „170 éves a Magyar Honvédség” programsorozat nyitórendezvényét. A vendégeket dr. Hermann Róbert, a HM HIM parancsnokának tudományos helyettese köszöntötte, majd a honvédelmi miniszter nyitotta meg az emlékevet. Dr. Simicskó István úgy fogalmazott: a rendezvénysorozat célja megismertetni a társadalmat a Magyar Honvédség tevékenységével, 170 éves történetével, illetve kifejezni megbecsülésünket katonáink iránt az évforduló alkalmából. Mint rámutatott, az állam megmaradása, biztonsága szempontjából mindig szükség volt katonai erőre, hogy megvédjük határainkat, függetlenségünket: a nemzet és a honvédség mindig összetartozt. Az emlékév során a tárcsa és a

haderő számos eseménnyel igyekszik méltó módon megemlékezni a Magyar Honvédség történetiségéről, helyállításáról.

Dr. Simicskó István felidézte Mézszáros Lázár, az első magyar hadügyminiszter egyéves hivatali idejét. Mint mondta, egy ütőképesség létrehozásához hosszú időre van szükségünk. A honvédelmi miniszter úgy fogalmazott: a honvédség titka, ereje abban rejlett, hogy a nemzet tudat kialakulásának időszakában a rendíthetetlen hazaszeretet, az ebből fakadó szellemiség, hit és erő tudta előrevinni.

A miniszter leszögezte: noha szövetségeseink tovább erősítik a biztonságot, mindig szükség lesz ütőképesség Magyar Honvédségre, amely nélkül hazánk nem lehet szuverén állam. A haderő alapvető feladata hazánk függetlenségének megőrzése, emellett pedig az is, hogy élen járjon hazaszeretben, és példát mutasson bajtársiasságból, elkötelezettségből, ennek kisugárzó ereje ugyanis a civil társadalomban szintén megmutatkozik.

– Azt kívánom mindnyájunknak, hogy tevékeny törődéssel, alkotó kreativitással építsük és erősítsük a Magyar Honvédséget – mondta dr. Simicskó István. Mint hozzátette, a következő időszak a fejlődésről szól majd, hiszen a Zrínyi 2026 honvédelmi és haderő-fejlesztési program az elmúlt huszonnyolc év legátfogóbb, ezt célzó terve.

– A fejlesztési időszak történelmi felelőssége mindnyájunkat terhel, éljünk ezzel a lehetőséggel! – fogalmazott a miniszter.

Az emlékév programjairól Vargha Tamás parlamenti államtitkár, miniszterhelyettes beszélt. Bemutatta a 170.honvedseg.hu weboldalt, amely minden lényeges információt tartalmaz majd a jubileumi program-sorozattal kapcsolatban. Emellett meghirdette a „Tölts fel egy katonafotót!” online pályázatot, az évfordulóval összefüggő rajzpályázatot, illetve a honvédelmi sportvetélkedőt is, majd megnyitotta és méltatta az emlékév tiszteletére megalkotott vándorkiállítást.

Köszöntőjében dr. Benkő Tibor vezérezredes, a Honvéd Vezérkar főnöke úgy fogalmazott: büszkék lehetünk mindazokra a katonákra, akik a nemzetért éltek, és szolgálták hazánkat a 170 év alatt.

– Van kiről példát venni – mutatott rá, és hozzátette: a haza iránti szeretetnek, elkötelezettségnek ma is ott kell lennie a szívünkben. A Zrínyi 2026 honvédelmi és haderő-fejlesztési program a korszerűsítés mellett lehetőséget ad rá, hogy egy olyan honvédséget hozzunk létre, amelyre büszkék lehetünk – mint ahogy most is büszkék lehetünk katonáinkra, akik odaadóan végzik szolgálatukat.

GÁLAEST A NEMZETI SZÍNHÁZBAN

A „170 éves a Magyar Honvédség” nyitógaláját a Nemzeti Színházban rendezték meg. Az eseményen részt vett dr. Áder János köztársasági elnök, dr. Simicskó István honvédelmi miniszter, dr. Benkő Tibor vezérezredes, a Honvéd Vezérkar főnöke, több állami vezető és tisztségviselő, valamint a honvédelmi tárca és a Magyar Honvédség számos képviselője is.

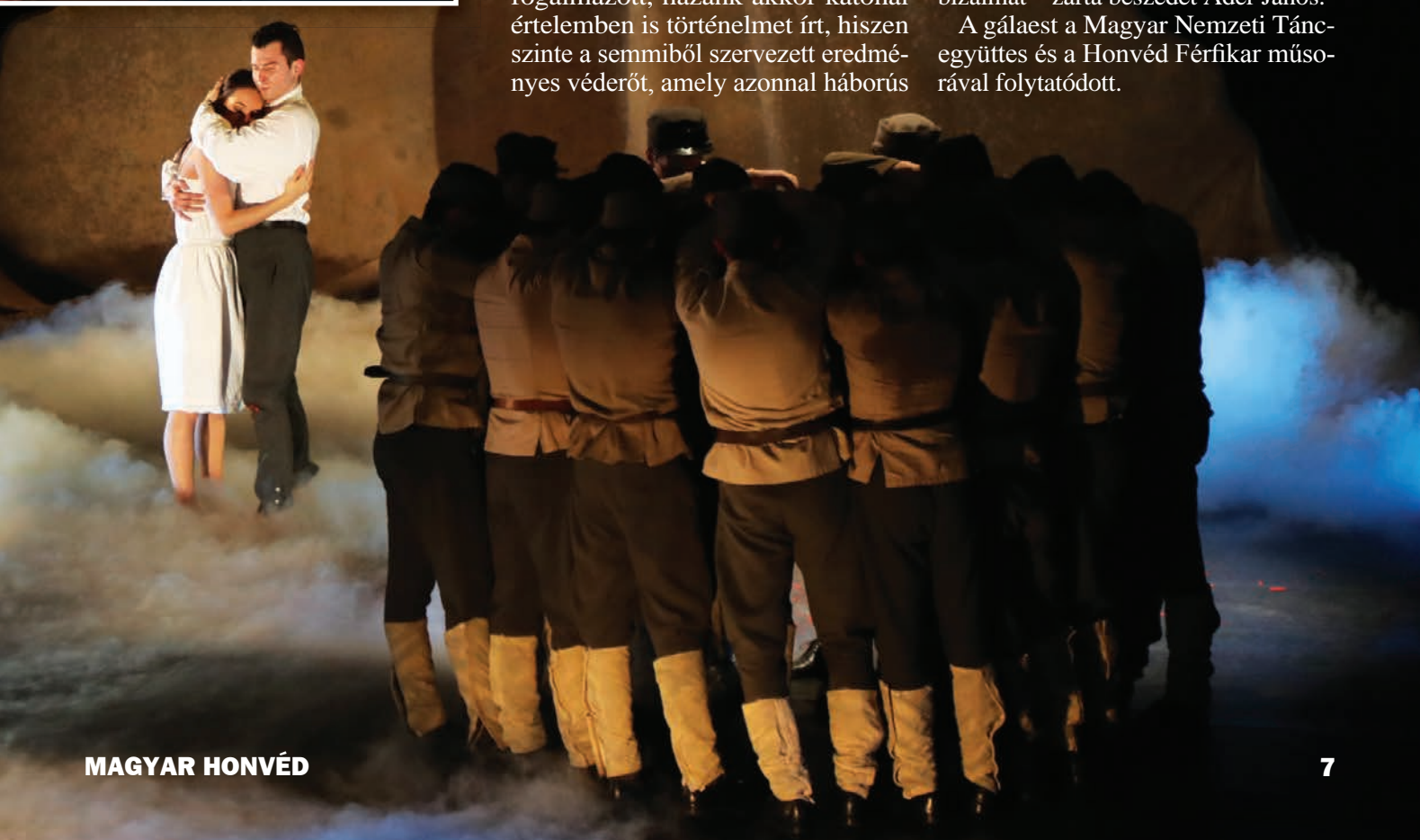
A köztársasági elnök beszédében felidézte az 1848/49-es forradalom és szabadságharc eseményeit. Mint fogalmazott, hazánk akkor katonai értelemben is történelmet írt, hiszen szinte a semmiből szervezett eredményes véderőt, amely azonnal háborús

helyzetben találta magát. Katonáink tehetsége, elszántsága, hozzáértése révén a Habsburg Birodalom az akkori kor egyik legerősebb hadseregével sem volt képes legyőzni a frissen felállított honvédséget, csak a cári Oroszország segítségével, hatalmas túlerővel. Európa újjító, nemzeti önazonosságot kereső mozgalmi közül a magyarok tartották ki a legtovább. Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc nemcsak az ellenállás története, hanem a magyarok egyik legnagyobb közös alkotása, amelyre ma is büszkék lehetünk: akkor jött létre mindaz, ami hazánkat visszafordíthatatlanul a modern polgári átalakítás útjára kormányozta.

Az államfő rámutatott: noha a szabadságharc fegyverei régóta a múzeumokban vannak, a hűség, a bátorság, a kitartás eszméje felett nem járt el az idő. Napjaink katonáinak helytállása is bizonyítja ezt: tizennégy országban tesznek eleget szövetségi kötelezettségeiknek, és eddig mindenhol megmutatták, hogy a magyarok tudására, elszántságára, áldozatvállalására számítani lehet.

– A bizalom ma is a legfontosabb kötőerő egy nemzet és katonái között. Kívánom, hogy mindig legyenek, akik hivatásuknak választják a haza védelmét, és megszolgálják a beléjük vetett bizalmat – zárta beszédét Áder János.

A gálaest a Magyar Nemzeti Táncegyüttes és a Honvéd Férfikar műsorával folytatódott.

A biztonság letéteményesei

TOVÁBB ERŐSÖDVE

A MAGYAR HONVÉDSEG
GARANTÁLJA AZ EMBEREK,
A CSALÁDOK BIZTONSÁGÁT -
HANGSÚLYOZTA DR. SIMICSKÓ ISTVÁN
HONVÉDELMI MINISZTER
A HADERŐ ÉVES ÉRTÉKELŐ
ÉS FELADATSZABÓ VEZETŐI
ÉRTEKEZLETÉN.

A tárcavezető a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeumban tartott rendezvényen elmondta: a katonák áldozatos munkájának köszönhetően Magyarország ma a világ egyik legbiztonságosabb országa. Ahhoz, hogy ezt a biztonságot a legmagasabb szinten garantálni lehessen, erős államra, jól kiképzett, a kor színvonalának megfelelő, modern technikai eszközökkel rendelkező honvédségre van szükség. De az is fontos, hogy minden magyar ember nemzeti ügyként tekintsen a haza védelmére. Ehhez nélkülözhetetlen a civil állampolgárok odafigyelése, felelősségérzete, hazaszeretete is – emelte ki a miniszter. Hozzátette: a honvédségnek is nyitnia kell a társadalom felé.

Dr. Simicskó István a Zrínyi 2026 honvédelmi és haderő-fejlesztési programról szólva kijelentette: a terv professzionális, technikai eszközeiben megújuló, a hagyományait tisztelő, hazájukat szerető katonákból álló, ütőképes haderő felépítését célozza. A munka már elkezdődött, miközben a katonák – a rendőrökkel közösen – védik az ország déli határszakaszát, teljesítik nemzetközi kötelezettségeiket, és jelen vannak több válságzónában is a békét és a

biztonságot szolgálva. Hozzáfűzte: köszönet illeti ezért a katonákat, és azért is, mert magas szinten végzik munkájukat.

A miniszter az értekezletet követő sajtótájékoztatón elmondta azt is: a Magyar Honvédség négy kontinens tizennégy országában mintegy ezer fővel vesz részt a különböző missziókban. Növelték a létszámot az iraki és a koszovói műveletekben, és a katonák továbbra is jelen vannak Afganisztánban.

– NATO-szövetségeseinkkel együtt, a nemzetközi közösség döntése és felhatalmazása alapján látjuk el mindenhol a feladatunkat – hangsúlyozta. Mint rámutatott, Magyarország álláspontja szerint ott kell a válságokat kezelni, ahol kialakultak, a segítséget visszük oda, ahol arra szükség van.

Dr. Simicskó István megerősítette: a honvédség kiváló munkát végzett az elmúlt évben, miközben a feladatai nőttek. Most egy új korszak, a fejlődés korszaka következik, amelynek során bővítik a hadsereg képességeit, növelik az illetményeket és fejlesztik a felszereléseket, valamint modern technikai eszközöket szereznek be. Hozzátette: az említett fejlesztések végére egy

professzionális, 30 ezer aktív és 20 ezer tartalékos katonából álló hadséggel rendelkezik majd az ország.

Dr. Benkő Tibor vezérezredes, a Honvéd Vezérkar főnöke a sajtótájékoztatót úgy értékelte: léleklében, létszámában és technikai eszközökben is erősödött tavaly a Magyar Honvédség. Az eredményeket alátámasztja az is, hogy míg korábban magasabb volt a távozó, mint a belépők száma, 2017 végére már több mint ezer fővel nőtt a honvédség állománya. Méltatta a nem fegyveres külszolgálatban dolgozó magyar katonákat, megjegyezve, hogy a partnerországok – a nemzetközi gyakorlatok kapcsán is – a legnagyobb elismeréssel szólnak a honvédekről.

A vezérezredes példaértékűnek nevezte, hogy a Magyar Honvédség öt tábornoka lát el magas beosztást nemzetközi szinten: egyikük például Monsban a kibervédelmi feladatokért felel parancsnokként. A vezérezredes szavai szerint a tárcsa és a honvédség vezetése is kiemelten kezeli, hogy az intézkedések középpontjában a katonák álljanak, ezért számos olyan döntést hoztak, amelyek a honvédek morális helyzetének szempontjából fontosak.

BEVÁSÁRLÓLISTA

A 2019-es pénzügyi évben komoly vásárlásokat terveznek az amerikai fegyveres erők repülőcsapatai részére. A legnagyobb tétel a 77 darab F-35 Lightning II vadászbombázó repülőgép, 10,7 milliárd dollárért. A megrendelés további fontosabb tételei: tizenöt KC-46 Pegasus légi utántöltő (hárommilliárd dollár), huszonnégy F/A-18 Super Hornet haditengerészeti vadászbombázó (kétmilliárd dollár), hatvan AH-64E Guardian harci helikopter (1,3 milliárd dollár), hat VH-92 elnöki különleges helikopter (900 millió dollár) és nyolc CH-53K King Stallion nehéz szállítóhelikopter (1,6 milliárd dollár). A B-21 Raider „lopakodó” nehézbombázó fejlesztési programját 2,3 milliárd dollárral finanszírozzák – egyetlen esztendő alatt.

Amerikai légierő

ÉSZAK-KOREA: ÚJ FENYEGETÉS?

A február 8-án tartott nagyszabású észak-koreai katonai parádén egy új, rövid hatótávolságú ballisztikus rakétarendszert vonultattak fel. Szakértők szerint a 8×8-as gumikerekes hordozójárműre épített fegyver az orosz 9K720 Iszkander-M-re és a dél-koreai Hyunmoo-2-re hasonlít leginkább. A jármű két, egyelőre ismeretlen típusú, de az orosz 9M723 és a továbbfejlesztett 9M723-1 ballisztikus rakétákra emlékeztető, szilárd hajtóanyagot használó fegyvert hordoz, amelyeket függőleges helyzetbe emelve lehet indítani. Az új, hazai fejlesztésű eszköz vélhetően nagyobb hatótávolságú, mint a jelenleg használt, még a Szovjetuniótól beszerzett OTR-21 Tocska.

38north.org

ROMÁN FLOTTAFEJLESZTÉS

Románia a fekete-tengeri erőinél tervez komoly fejlesztést – jelentette be Mihai Fifor védelmi miniszter. A tervek szerint 2018-ban elsősorban a haditengerészet erősítésére fordítják a forrásokat. Így három új, hagyományos meghajtású vadász-tengeralattjáróval és négy, egyelőre ismeretlen típusú felszíni hadihajóval bővítik a Fekete-tengeren szolgáló egységeket. Mint azt Alexandru Mirsu altengernagy, a haditengerészet parancsnoka leszögezte: az egyetlen, 1985-ben hadrendbe állt Kilo-osztályú tengeralattjáró, a DELFINUL már nem biztosítja a saját műveleti képességeket a térségben. Hírek szerint ez a hajóegység ma már csak kiképzési célokat szolgál.

defensenews.com

SIKERES LÖVÉSZET

Az orosz védelmi minisztérium bejelentette: február 12-én sikeres éleslövészetet hajtottak végre a fejlesztés alatt álló PRSZ-1M (53T6M) lég- és rakétavédelmi rendszerrel a Szarij-Sagan-i lőtéren. A tesztelt – Moszkvát és a gazdasági-politikai szempontok szerint legfontosabb objektumokat védő – ellenrakéták egy példánya találta el és semmisítette meg a céltárgyat. A rakétát az 5ZS60P „Amur-P” hordozóegységből indították el. Az új, korszerű hajtóművel ellátott PRSZ-1M a fővárost és a központi ipari területeket védő, 1991 óta modernizálás alatt álló A-235 (RTC-181M „Szamolet-M”) rendszer része lesz, mint kis hatótávolságú ellenrakéta.

bmpd.com

TERVEZŐASZTALON A VBMR LÉGER

A francia védelmi minisztérium bejelentése szerint a Nexter és a Texelis tervezheti meg és gyárthatja le a hadsereg új, könnyű, 4x4-es páncélozott szállítójárművét, a VBMR Légeret. A SCORPION modernizációs program keretében 2025-ig legalább 489 darabot vesz majd át a hadsereg a különböző kialakítású (csapatszállító, parancsnoki, tüzérségi megfigyelő, műszaki, felderítő és megfigyelő, kommunikációs, egészségügyi) Légerekből, amelyek a most alkalmazott és már erősen elhasznált VAB-okat váltják fel. A csapatszállító alapváltozat tíz, a FÉLIN komplex gyalogsági rendszerrel felszerelt lövészkatonát lesz képes biztonságban eljuttatni a hadszíntérre.

Francia védelmi minisztérium

KÍVÁNCSI HAJÓ

Megkezdte a próbautakat az orosz haditengerészet új, leendő felderítő és hírszerző egysége, az IVÁN KURSZ (788). A Jurij Ivanov-osztályú hajó Szentpéterváron épült meg, a Szevernaja Verf gyárban. A tervek szerint összesen négy készül majd a 4000 tonnás vízki-szorítású, közel 10 ezer kilométer hatótávolságú hajókból. Az osztály névadó egysége, a JURIJ IVANOV (787) 2015. július 26. óta áll hadrendben az Északi Flottánál. A fedélzetén szolgáló 120 tengerész és specialista feladata az orosz hadvezetést érdeklő információk begyűjtése a világ bármelyik tengerén, s azok azonnali elemzése, majd hazaküldése a műholdas kommunikációs rendszerek segítségével.

bmpd.com

KOSZOVÓI VIZIT ▶

Korom Ferenc vezérőrnagy, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság parancsnoka delegáció élén hivatalos látogatást tett a Koszovóban szolgáló magyar katonáknál. A tábornok találkozott Salvatore Cuoci vezérőrnaggyal, a KFOR műveleti parancsnokságának parancsnokával, Lawrence Powell dandártábornokkal, a KFOR műveleti parancsnokság törzsfőnökével, illetve más vezetőkkel is. Korom vezérőrnagyot és kíséretét Csombók János dandártábornok, a KFOR műveleti parancsnokság parancsnokhelyettese tájékoztatta a műveleti helyzetről. A delegáció tagjai programjuk során felkeresték a Novo Seló-i tábornok, és megtekintették a ROLE-2B egészségügyi létesítményt, illetve a ROLE-1 mobil egészségügyi sátoorkomplexumot is.

Jánosi Eszter hadnagy / KFOR HQ PAO

PARANCSNOK-VÁLTÁS ▶

Az EUFOR parancsnokságán, a Butmir táborban tartott ünnepség keretében Michael Lippert alezredes hivatalosan átadta az EUFOR Többnemzeti Zászlóalj (Multinational Battalion – MNBN) parancsnoki beosztását Markus Schwaiger alezredesnek. Lippert alezredes ezt követően – a Bosznia-Hercegovinában teljesített szolgálata elismeréseként – átvette az Európai Unió közös biztonság- és védelempolitikája „Althea” medálját. Az eseményen beszédet mondó Szpisják József dandártábornok, az EUFOR törzsfőnöke hangsúlyozta: az MNBN leköszönő parancsnoka és törzse nagyszerű munkát végzett. Az új parancsnok pedig úgy fogalmazott, hogy a zászlóalj a jövőben is mindent megtesz a biztonságos környezet fenntartása, illetve Bosznia-Hercegovina lakosai érdekében.

Sarah Wetherfield őrnagy; fotó: euforbih.org

DRAGON FIRE 2018 ▶

„Harc beépített területen” – így nevezi a katonai szakzsargon a városokban vívott harcot, amit a KFOR Harcászati Tartalék Zászlóaljának századai egy magyar vezetésű, többnemzeti gyakorlat keretében sajtóztottak el a délkelet-koszovói hegyek között. A Dragon Fire 2018 erőpróbát alapos tervezőmunka készítette elő, amelyben a két magyar lövészszázad feladatait koordinálták az osztrák és az olasz felderítők tevékenységével, a légi szállításra és a légi műveletekre pedig amerikai és horvát erőknek kellett felkészülniük. A gyakorlatot Salvatore Cuoci vezérőrnagy, a KFOR műveleti parancsnokság parancsnoka, illetve helyettese, Csombók János dandártábornok is megsejmlélte; a lövészszázadok teljesítményét, valamint a ROLE-1 egészségügyi sátoorkomplexum személyzetének helytállását egyaránt kiválóra értékelték.

Kép és szöveg: Jánosi Eszter hadnagy

Az EUFOR állománya hegyi kiképzési menetgyakorlatot hajtott végre a Trebevic-hegyen. A Többnemzeti Zászlóalj (Multinational Battalion – MNBN), az EUFOR hadszíntéri manőveregysége, s az állományába tartozó katonák rutinkiképzésük részeként mintegy 19 kilométeres távot tettek meg a hegyen, védőfelszerelésben és fegyverrel, erőnlétük és magas szintű készenlétük fenntartása érdekében. A hegyi menetet az MNBN magyar százada (a H század) szervezte és vezette, s az EUFOR más tagjait is invitálták, hogy csatlakozzanak az „Ember vs. Trebevic” elnevezésű kihíváshoz. A különböző nemzetektől végül mintegy 150 résztvevő küzdött meg a nagy hideggel, s az útvonalat borító, helyenként 60 centiméteres hó- és jégtakaróval.

Honvedelem.hu; fotó: euforbih.org

◀ HEGYI MENET

Megérkezett a művelési területre az UNIFIL (United Nations Interim Force in Lebanon) állományában szolgáló magyar katonatérképészek tizenkettedik váltásának újabb két tagja, Vámos Attila százados és Horváth László zászlós, s így immár teljes a váltás négyfős állománya a libanoni Naqoura-ban, a misszió főparancsnokságán. A frissen érkezettek ugyan újoncok Libanonban, de ezt megelőzően szolgáltak már az ENSZ ciprusi missziójában. A magyar katonatérképészek 2006 óta dolgoznak ebben a küldetésben, főként az UNIFIL egységei számára nyújtanak geoinformációs támogatást a Dél-Libanonban zajló békefenntartói műveletekhez, továbbá részt vesznek a Libanon és Izrael között meghúzott úgynevezett Blue Line pontjainak kitűzésében is.

Kép és szöveg: Horváth Zoltán alezredes

◀ TELJES LÉTSZÁMMAL

Véget ért az afganisztáni egyéni beosztásokba, azaz a NATO Eltökélt Támogatás (Resolute Support Mission – RSM) műveletébe készülő magyar katonák felkészítése Lengyelországban. A Bydgoszczban található NATO Összhaderőnemi Kiképző Központ (Joint Force Training Center – JFTC) a kezdetek óta felel az afganisztáni RSM-műveletbe készülő katonák felkészítéséért. Az itt töltött két hét alatt a kabuli Eltökélt Támogatás Parancsnokság (RS HQ), illetve az Északi Kiképző, Tanácsadó és Segítő Parancsnokság (Train Advise Assist Command-North – TAAC-N)

leendő törzsének tagjai és tanácsadói a hadszíntéren szolgált kiképzőktől sajátíthatták el a legfontosabb ismereteket. Mások mellett André Bodemann dandártábornok, a TAAC-N előző parancsnoka is megosztotta tapasztalatait a kiutazókkal.

Rumi Zoltán ezredes; fotó: JFTC

◀ SIKERES FELKÉSZÍTÉS

Januártól új beosztásban

NEMES SZOLGÁLAT

AZ ÉV ELEJÉTŐL HUSZÁR JÁNOS ALTÁBORNAGY, AZ MH ÖSSZHADERŐNEMI PARANCSNOKSÁG VOLT PARANCSNOKA, A HONVÉD VEZÉRKAR FŐNÖKÉNEK HELYETTESEKÉNT FOLYTATJA MUNKÁJÁT. A TÁBORNOKOT EDDIGI PÁLYAFUTÁSÁRÓL, SIKEREKRŐL ÉS A KIHÍVÁSOKRÓL KÉRDEZTÜK.

– **Mi motiválta, hogy a katonai pályát válassza?**

– A gyerekkorom meghatározónak bizonyult ebből a szempontból. Nagycsaládból származom, ahol a rokoni összefüggések igen gyakran számítottak. Anyai nagyapám a második világháború idején is katonáskodott, a család férfi tagjai mindannyian katonaviseltek voltak, s mi, gyerekek kíváncsian hallgattuk a felnőttek beszélgetését, a háborús és katonatörténeteket. Olyanokat, amelyek valamilyen formában meghatározták az ő életüket, s úgy tűnik: egy idő után az enyémet is, hiszen ekkortájt határoztam el, hogy katonaleszek. A középiskolai éveim pedig tovább erősítették szándékomban. A szeghalmi Péter András Gimnázium és Szakközépiskolába jártam, s amikor szóba került a továbbtanulás, néhányan úgy döntöttünk, hogy katonai pályára lépünk. Mi tagadás, ebben az is motivált, hogy az iskola régi diákjai közül többen szintén ezt a hivatást választották. Összetartó közösség voltunk, ezek a diákok vissza-visszajártak beszélgetni, beszámolókat tartottak, s amit hallottam tőlük, az még inkább megerősített az elhatározásomban. Így történt, hogy 1976-ban a Kossuth Lajos Katonai Főiskola páncélosparancsnok szakán folytattam tanulmányaimat.

– **Miért éppen ezt a szakot választotta?**

– Egyrészt a gépészeti szakközépiskola bizonyos mértékben ebbe az irányba orientált. Nekünk már nem az alapokról kellett kezdeni, például nem kellett elmagyarázni, hogyan működik a belső égésű motor, avagy milyen részegységekből áll egy erőátviteli rendszer. Másrészt a régi di-

áktársak beszámolói közül számomra a páncélosoké tűnt a legizgalmasabbnak. A fő ok pedig talán az lehetett, hogy a korabeli haditechnika csúcscsüszközei ennél a dinamikusabban fejlődő fegyvernemnél voltak. Éppen akkor rendszeresítették ugyanis a T-72-es harckocsikat, s hirtelen annyi lett belőlük, hogy gondot jelentett a megfelelő személyzet kiválasztása. Bár a felvételin próbáltak más fegyvernemek felé is terelni bennünket, makacsul kitartottam döntésem mellett, és nem bántam meg. Harminc fővel indult a főiskolai szakaszunk, huszonhatunkat fel is avattak 1980-ban, s mára ketten maradtunk aktív katonák.

– **Úgy tartják, hogy az első beosztás és alakulat meghatározza egy katona egész pályafutását. Az ön esetében is igaz ez a megállapítás?**

– Teljes mértékben. Szerencsére magam választhattam ki az alakulatomat, így kerültem Kalocsára, a 24. harckocsiezredhez. Igazi szakmai közegbe csöppentem, ahol az iskolában megszerzett tudást végre a gyakorlatban is alkalmazni tudtam. Kiváló előljáróink voltak, egyszerre tanítottak és mentoráltak bennünket, hogy minél könnyebben meg tudjunk felelni a mindennapi, gyakorlati feladatoknak. Ez a befogadó, támogató, szinte már családi környezet nemcsak szakmai, de emberi szempontból is meghatározóvá vált a későbbi pályafutásom folyamán.

– **Az átszervezések miatt 1982-ben a kalocsai ezred megszűnt, ön pedig Mezőtúrra került, az 5. gépesített lövészezredhez, ahol már századparancsnokként, majd hadműveleti tisztként, még később zászlóaljparancsnokként folytatta a szolgálatot.**

– Érdekesen alakultak a teendők, mivel századparancsnokként csak nagyon rövid ideig dolgoztam. A parancsnokom úgy vélte, hasznát venné a tudásomnak a törzsben is, így aztán hamar hadműveleti tiszt lettem. Az első törzsbeli feladatom a későbbiekben végigkísérte a pályafutásomat, inspiráló időszaként éltem meg mindezt. A munka mennyisége miatt nem voltam abban a helyzetben, hogy zászlóalj törzsfőnöki vagy parancsnoki tanfolyamokon vegyek

részt, ám az a gyakorlati tapasztalat, amelyet ott szereztem, többet ért minden elméleti képzésnél.

– **1987-től 1990-ig tett egy nagyobb kitérőt a moszkvai Malinovszkij Páncélos Akadémián.**

– Mindig is szerettem volna a páncélos parancsnoki vonalon tovább képezni magam a legkomolyabban jegyzett szinten. Abban az időben nem válogathattak sok lehetőség közül a magyar páncélostisztek, ha külföldi tanulmányokat szerettek volna folytatni. Angliában működött egy hasonló iskola, de az a Varsói Szerződés országai számára elérhetetlen volt, így maradt az egyébként elképesztően erős moszkvai intézmény. Egy intenzív nyelvtanfolyam után kezdtem meg a tanulmányaimat, s három éven át tovább erősíthettem a nyelvtudásomat, hiszen itt a szakmai képzés mellett nagyon erős nyelvi oktatás is folyt.

– **Meg is lett az eredménye...**

– Felsőfokú nyelvvizsgát tettem, mi több, tolmácsolást is szereztem. Abban az időben már komolyan vették az alkalmazóképes nyelvtudást, ám amikor hazajöttem, épp lezajlott a nagy átalakulások kezdeti szakasza, s így fogalmam sem lehetett: tudok-e kezdeni valamit ezzel a képzéssel.

– **Hazatérése után az „isten háta mögötti hely” jelzővel illetett Lenti került, az MH 26. Gépesített Lövészdandárhoz, hadműveleti főtisztként. Valóban rászolgált a helyország a hírnevére?**

– Az igazat megvallva, eszem ágában sem lett volna magamtól Zala csücskébe menni, de mint említettem, nem olyan idők jártak akkoriban, hogy az ember kedvére válogathatott. Egy katona számára békeidőben nagyon fontos, hogy a családja elérhető közelségben legyen, s ez Lenti esetében elég komoly kihívást okozott. Tizenegy óra alatt értem haza vonattal, de amikor megvettem az első autót, még azzal is hét óráig tartott az út. Viszont a Lentiben folyó szakmai munkával, környezettel semmi probléma nem merült fel, kiváló, jól prosperáló alakulat volt, ahol rengeteg tapasztalatot lehetett szerezni. Soha nem unatkoztunk, egymást érték a kikép-

zési események és a kisebb-nagyobb gyakorlatok, ám nem titkolom: a távolság miatt többször nyújtottam be áthelyezési kérelmet, amit az előljáróim egy idő után respektáltak. Úgy gondoltam, mindegy hová kerülök,

de amikor kelet felé nézek, a Duna hátam mögött legyen.

– **Így került Bajára 1991-ben. Örült neki?**

– Egyszerűen oda helyeztek át, vagyis a kívánságom teljesült, tehát

igen, örömmel vállaltam a feladatot. A 108. Gépesített Lövészdandár hadműveleti alosztályának vezetője lettem. Éppen egy átalakítás kellős közepébe csöppentem, új parancsnokkal, frissen felállított törzsben, nem beszélve az éppen zajló délszláv háború miatti fokozott készségről és az ezzel járó pluszfeladatokról. Nagyon gyorsan kellett tehát a törzset úgy megszervezni, hogy a lehető legrövidebb idő alatt tudjon reagálni bármire. Ez sikerült is, 1993-ban egy minősítés alkalmával a bajai törzset a legfelkészültebbként jellemezték, ennek eredményeképpen pedig a dandár törzsfőnöke és parancsnokhelyettese lettem. Szakmailag pályafutásom egyik legértékesebb fejezetének tartom ezt az állomást, ahol minden lehetőség adott volt, hogy a tudásomat kamatoztatni tudjam.

– Az első magyar tisztek egyikéként küldték magasabb szintű katonai képzésre Franciaországba. Hogyan jött a lehetőség?

– 1996-ban az akkori MH Parancsnokságra helyeztek át, azzal a nem titkolt céllal, hogy felkészüljek egy hosszabb párizsi képzésre, amelyet a Francia Vezérkari Akadémia szervezett. 1999-ben meg is kezdtem a tanulmányaimat. Azt szoktam mondani, hogy számomra igazából ekkor nyílt ki a világ, ugyanis itt egy teljesen új, hihetetlenül nyitott katonai szemlélettel, stílussal ismerkedhettem meg, olyan képzésekre, bázisokra mehettünk, ahová korábban sohasem. Akkor tudatosodott bennem, hogy milyen fontos a hadsereg és a társadalom kapcsolata, és a gondoskodás: beleértve azt is, hogy pályafutása vége felé, ha a katoná úg akarja, vissza tudjon térni

egy polgári szakmába. Egy teljesen más szemléletű, filozófiájú működési, felkészítési és kiképzési rendszert ismertem meg.

– Magyarországon tudta kama-
toztatni ezt az új típusú szemléletet?

– A világ közben azért itthon is nagyot változott. Egyre több fiatal tiszt kapott lehetőséget külföldi tanulmányutakra, részt vehettek különböző nemzetközi gyakorlatokon, és ők ugyanúgy hazahozták saját tapasztalataikat. Amikor 2000-ben a szárazföldi vezérkarhoz, illetve a Bocskai-dandárhoz kerültem, ott már sok olyan tiszt volt, akivel – éppen a külföldi tapasztalatok miatt – közös nyelvet beszéltünk, ez pedig jelentősen megkönnyítette a gyakorlati munkát. Úgy is fogalmazhatnék, hogy megkezdődött egy katonai kultúraváltás, amelynek részesei, de egyben felelősei is lettünk. Tudunk

kellett, hogy a régeből milyen ütemben és mit engedünk el, mi az, amit meg kell tartanunk, s az új szemléletből pedig mit és milyen gyorsan tudunk átültetni a saját rendszerünkbe. Ez a folyamat egyébként egybeesett egyfajta generációváltással is: a Magyar Honvédség tisztí állománya fiatalodni kezdett, egyre több pályakezdő került be a törzsekbe, így aztán a szemléletváltást illetően értelmezési problémák nem nagyon merültek fel.

– Említette a Bocskai-dandárt. Hat éven át szolgált törzsfőnökként, majd parancsnokhelyettesként Debrecenben, éppen abban az időszakban, amikor az egész Magyar Honvédségben, így a dandárnál is komoly átalakítások folytak. Mit jelentett ez a gyakorlatban?

– Ez az időszak nem volt könnyű a debreceniek számára, hiszen valóban

akkor zajlottak a legnagyobb átalakítások. Ennek ellenére a „Bocskainak” meg kellett maradnia annak a katonai szervezetnek, amely a Magyar Honvédség feladatainak jelentős részét el tudta végezni. Pár év alatt gépesített lövészdandárból könnyűlövészdandár lett, majd 2007-től már a mai nevét, az MH 5. Bocskai István Lövészdandár nevet viseli. Közben történt egy egyesítés a hódmezővásárhelyi és a nyíregyházi alakulatokkal, majd Egerből Debrecenbe, a dandár állományába települt a Bornemis-

szta Gergely Felderítő-zászlóalj is. Megkezdődtek a missziós feladatok, bevezettük az új validációs rendszert, a TACEVALT. Mindez óriási kihívást jelentett. 2005-ig a Honvéd Vezérkar jelenlegi főnöke, Benkő Tibor vezérezredes volt a dandár parancsnoka, aki személy szerint is hatalmas munkát végzett. Igyekeztünk persze mindenben támogatni, hogy az átmenet időszaka zökkenőmentes legyen, de ne feledjük, a racionalizálási feladatok mellé ez idő tájt újabb párosult: a sorkatonaság megszüntetésével a

szereződéses állomány létszámát is biztosítani kellett. Minden nehézség és buktató ellenére azonban leküzdöttük az akadályokat, lényegében zökkenőmentesen sikerült végrehajtanunk az átalakítást.

– 2007-ben az akkor megalakult MH Összhaderőnemi Parancsnokságra (MH ÖHP) hívták kiképzési főnököknek, Székesfehérvárra. Váratlanul érte?

– Meglepett. Nem igazán gondoltam, hogy el kellene jönnöm Debrecenből. Ráadásul éppen külföldi misszióra készültem, a magyar Tartományi Újjáépítési Csoport (HUN PRT) második váltásának lettem volna a parancsnoka Afganisztánban. Meg is kezdtem a felkészítést, amikor berendeltek, és a frissen megalakított MH ÖHP-n bíztak rám beosztást. Megtiszteltetésnek véltem, megköszöntem és azt mondtam: vágjunk bele! Megkezdődött a főnökség kiépítése, ami ugyancsak nem tűnt egyszerű feladatnak, hiszen a különböző parancsnokságok – például a légerő és a logisztikai – akkor még

más városban működtek. Előfordult olyan munkanap, amit Székesfehérváron kezdtem és Veszprémben fejeztem be, mivel a főnökség állományának egy része még ott dolgozott. Fél év elteltével aztán kialakult a megfelelő infrastruktúra, és elfogadható körülmények között tudtuk folytatni a munkát.

– **2010-ben a tatai MH 25. Klapka György Lövészdandár parancsnokává nevezték ki, ám azon a poszton gyakorlatilag megmelegedni sem tudott. Miért?**

– Előtte fél évre Koszovóba vezényeltek, ahol a Nyugati Többnemzeti Dandár parancsnokhelyetteseként szolgáltam. Ez mind a mai napig büszkeséggel tölt el, hiszen ilyen magas beosztásban magyar katonatiszt előttem még nem szolgált akkor a KFOR-misszióban. A külszolgálatot követően nevezték ki a dandár parancsnokává, és valóban, gyorsasági rekordot állítottam fel. Még a személyi beszélgetéseknél tartottam az állomány tagjaival, amikor másfél hónap után ismét Székesfehérvárra

vezényeltek, hogy legyek az MH ÖHP szárazföldi haderőnemének főnöke, parancsnokhelyettes.

– **Követni is nehéz, hány helyőrségben szolgált. A családja hogyan viselte a folyamatos költözést?**

– Ha össze kellene számolnom, talán tizenhárom-tizennégyszer költöztünk. A tatai esetet a feleségem egy kicsit nehezen viselte, hiszen még a költözködéskor használt dobozok elhelyezésén töprengtünk, amikor óvatosan közöltem vele, hogy vissza kellene pakolni beléjük. Akkor az egyszer jelentette ki, hogy „Ezt ne!” Egyébként mindenben támogattam mindig, ez volt az egyetlen olyan alkalom, amit nehezen emésztett meg, de talán érthető reakció ez – másfél hónap tatai tartózkodás után.

– **Onnantól kezdve azonban Székesfehérváron maradt egészen 2017 végéig.**

– Igen, először, mint a szárazföldi haderőnem főnöke, parancsnokhelyettes, majd 2013-tól törzsfőnökként, végül 2016-tól parancsnokként szolgálhattam ott.

– **Az MH ÖHP-n töltött évei alatt mi okozta a legnagyobb kihívást?**

– Szembe kellett néznünk azzal, hogy az anyagi erőforrások csökkenésével egyenes arányban áll a katonai képesség csökkenése is. A követelmények nem változtak, a hazai feladatainknak és a külföldi, szövetségi hozzájárulásunknak egyaránt meg kellett felelnünk. Mutatkozott bizonyos fluktuáció is az állománynál, ám úgy tűnik, ezt a Zrínyi 2026 honvédelmi és haderő-fejlesztési program meg tudja fordítani. Amit annak idején haderőreformnak hívtak, valójában leépítés volt. Most viszont megkaptuk az esélyt arra, hogy sok mindent a jövő kihívásait figyelembe véve alakíthassunk. Komoly kormányzati szándék áll e mögött, ami jelentős költségvetési forrásokban is megmutatkozik. Az igazi evolúció ezzel a programmal kezdődhet el a struktúra és a képességek téren is.

– **Az év elejétől ön a Honvéd Vezérkar főnökének helyettese. Milyen konkrét feladatokat kapott?**

– Sok olyan feladat van, amit a szabályzat pontosan rögzít, emellett azonban számtalan olyan is akad, ami hirtelen jön, s ilyenkor valamilyen szinten improvizálni kell. A helyettest ugyanis szó szerint kell érteni: legyen kész bármikor helyettesíteni a Honvéd Vezérkar főnökét, ha őt éppen másfelé szólítja a szolgálat. Az alapvető feladat az alárendeltek mindennapi működésének támogatása, a déli határon folyó munka, a rendőrséggel való együttműködés segítése, és természetesen szerepet kaptam a Zrínyi 2026 program végrehajtásában is.

– **Ha tudna mondani egy vezérgondolatot, ami egész pályafutása alatt végigkísérte, mi lenne az?**

– Negyvenkét év szolgálat után talán kettőt is meg lehet fogalmazni. Az egyik az, hogy mindig pontosan kell tudni, mit szeretne csinálni az ember, és amikor a szolgálat nem úgy alakul, mint gondolta, azonnal legyen képes az újratervezésre. A másik: aki katonaként úgy gondolja, hogy ez a pálya valamiféle hatalommal jár, az nagyot téved. Ez a hivatás nem a hatalomról, hanem a feladatról, kihívásról, s elsősorban a szó legnemesebb értelmében vett szolgálatról szól.

A LEGNEMESEBB FELADAT

Aki katonának áll, a legnemesebb hivatást választja, hiszen a nemzetet szolgálja – mondta dr. Simicskó István honvédelmi miniszter a Magyar Honvédség koszovói békefenntartó kontingens 18. váltásának kibocsátó ünnepségén, Tatán. A tárcavezető beszédében a Nyugat-Balkánt nehéz terepnek nevezve rámutatott: nagy szükség van a magyar szerepvállalásra, hiszen a térség stabilitása hatással van Európa jövőjére, biztonságára, s így a magyar emberek életére is. Dr. Simicskó István leszögezte, hogy a keresztényi értékek megtartása létfontosságúvá vált, mert ezek jelenthetik a fundamentumát az európai civilizációnak. Mindent meg kell tenni tehát a magyar emberek biztonsága érdekében, ezért védik katonáink a déli határszakaszt, s ezért vesznek részt missziókban a világ számos országában.

Nyulas Szabolcs; fotó: Dévényi Veronika

ALAPOS ELŐRELÁTÁS 2018

A Honvéd Vezérkar Stratégiai Művelet Központja (SMK) kétnapos törzsgyakorlást hajtott végre Alapos Előrelátás 2018 névvel. Az SMK a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzetben, valamint egyes különleges jogrendi helyzetek kezdeményezését vagy kihirdetését követő esetekben a Magyar Honvédség stratégiai szintű vezetését biztosítja. A központ a migrációs válság kezdetétől, 2015 szeptemberétől működik. A februári gyakorlat levezető parancsnoka dr. Böröndi Gábor vezérőrnagy, a HVK Hadműveleti Csoportfőnökségének csoportfőnöke, a Honvéd Vezérkar főnökének műveleti helyettese volt. Az SMK tevékenységét huszonegy incidens nehezítette, realiztikus körülményeket teremtve ezzel a műveletvezetés végrehajtásakor.

Honvedelem.hu; fotó: MH HFKP

TISZT- ÉS ALTISZTJELÖLTEK HOHENFELSZEN

Az MH Ludovika Zászlóalj honvédtiszt-, illetve az MH Altiszti Akadémia honvéd altisztjelöltjei háromhetes gyakorlaton vettek részt a németországi Hohenfelsben található Többnemzeti Összhaderőnemi Katonai Kiképző Központban (Joint Multinational Readiness Centre – JMRC). A magyar katonák az erőpróba során az amerikai tengerészgyalogsággal közösen támogatták az afganisztáni külszolgálatra készülő grúz könnyűlövész-zászlóalj kiképzését. Az első napok a felkészülés jegyében teltek, a második héten került sor a résztvevők összekövacsolására, az együttműködés formáinak begyakorlására; a végrehajtás hetében pedig egyebek mellett járőröztek, ellenőrző-áteresztő pontot létesítettek, illetve keresési és kutatási feladatokat hajtottak végre a három nemzet katonái.

Kép és szöveg: Durucz né Tégylás Dóra főhadnagy, Balázs Tibor törzsszázlós

KÖZÖS LÉGIDESZANT-KIKÉPZÉS

A Nehéz Légi Szállító Ezred (Heavy Airlift Wing – HAW) közös légi-deszant-kiképzést hajtott végre a Magyar Honvédség ejtőernyőseivel. A kiképzésre az MH Pápa Bázisrepülőtéren, a stratégiai légi szállítási képesség (Strategic Airlift Capability – SAC) C-17-es repülőgépeinek segítségével került sor. A SAC légi műveleteinek egyik lényeges eleme a légideszant-képesség, amelyre egyre nagyobb az igény a tagállamok részéről. A HAW az ejtőernyősök, a konténer célba juttató rendszerek (Container Delivery System – CDS), valamint a nehéz eszközök platformjainak deszantolására is képes. Hajzóállományuk rendszeresen vesz részt közös felkészüléseken, amelyek lehetővé teszik a légi szállítók – s ez esetben a honvédség – számára a szinten tartó kiképzés végrehajtását az állomáshely elhagyása nélkül.

Honvedelem.hu/sacprogram.org; fotó: sacprogram.org

KÜLFÖLDI DIÁKOK A LÖVÉSZETEN

Megkezdte éves kiképzését az MH Bakony Harckiképző Központ el-lenerő-százada a hajmáskéri kiképzőbázison. A többnapos rendezvény harcjármű-lőgyakorlatokat, szakalap-, kombinált, illetve speciális gyalogsági lőgyakorlatokat is tartalmazott. Felkészülésüket meglátogatta az ERASMUS+ program keretében Magyarországon tartózkodó hét bolgár cserediák is. Az Európai Unió mobilitási programja főként a felsőoktatási intézmények hallgatóinak és munkatársainak külföldi tapasztalatszerzését támogatja. A programhoz három éve csatlakozott a Nemzeti Közsolgálati Egyetem, egyedülálló lehetőséget nyújtva ezáltal saját hallgatóinak a kulturális és nyelvi ismeretek elsajátítására, illetve az olyan gyakorlati, szakmai tapasztalatszerzésre, amelyet most a bakonyi alakulat biztosított a bolgár diákoknak.

Schäffer Mónika; fotó: Pintér László

ALAPKIKÉPZÉS A BOCSKAI-DANDÁRNÁL

Nyolcvankét szerződéses legénységi állományú katona, valamint pályakezdő altiszt és tiszt kezdte meg katonai alapkiképzését az MH 5. Bocskai István Lövészdandárnál. A debreceni Kossuth laktanya alakulóterén tartott dandársorakozón dr. Lippai Péter ezredes, az alakulat parancsnokhelyettese köszöntette a bevonulókat. Az újoncok az alapfelkészítés tíz hetében elsajátítják a legfontosabb honvédelmi és alaki ismereteket, a harcászat, a lökiképzés, a műszaki kiképzés, az egészségügyi ellátás, a tereptan és a katonai testnevelés alapjait. megszerzett tudásukról az ötödik héten, az első cikluszáró megmérettetésen kell számot adniuk, amit a felkészülés zárásaként újabb vizsga követ. Az alapkiképzés végén az újoncok esküt tesznek, majd megkezdik tényleges katonai szolgálatukat anyaalakulataiknál.

Madura János őrmester; fotó: Bocskai-dandár

NÖVEKEDÉSI PÁLYÁN

A Magyar Honvédség ismét növekedési pályára állt – jelentette ki dr. Simicskó István honvédelmi miniszter a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeumban tartott védelmi ipari szakkonferencián. A tárcavezető hangsúlyozta: a hazai védelmi ipar talpra állítása ugyancsak létfontosságú, s ezt rögzíti a Zrínyi 2026 honvédelmi és haderő-fejlesztési program is. Az ország függőségét minden tekintetben csökkenteni kell, ezért van szükség például fegyver-, lőszer- és lőporgyártásra. E téren ugyancsak új korszak, a fejlődés időszaka kezdődött el. Dr. Simicskó István rámutatott, hogy hazánk jelenleg a világ legbiztonságosabb országai közé tartozik, és e biztonság megőrzése, erősítése minden magyar ember közös ügye, amelyben feladata van a katonáknak, a védelmi ipar szereplőinek és az állampolgároknak is.

Nyulas Szabolcs; fotó: Dévényi Veronika

ERŐSÖDŐ EGYÜTTMŰKÖDÉS

Tovább erősödött a Visegrádi Négyek (V4) védelmi együttműködése – mondta Vargha Tamás, a Honvédelmi Minisztérium parlamenti államtitkára a V4-ek védelmi miniszterhelyetteseinek találkozója után tartott sajtótájékoztatón. A magyar miniszterhelyettes kiemelte, hogy a kétnapos tanácskozáson tárgyaltak az Európai Unió védelmi dimenziójának megerősítését célzó, úgynevezett állandó strukturált együttműködésről (PESCO), az Európai Védelmi Alapból finanszírozott projektekről, a jövőre ismét felálló V4 EU-harccsoport előkészületeiről és a NATO új parancsnoki strukturájáról is. A V4-ek támogatják, hogy az észak-atlanti szövetség fokozza terror elleni fellépését, például úgy, hogy az iraki kiképző misszió hivatalos formát kapjon a szervezeten belül – hangsúlyozta az államtitkár.

Nyulas Szabolcs; fotó: Rác Tünde

NATO-PARANCSNOK LÁTOGATÁSA

Dr. Benkő Tibor vezérezredes, a Honvéd Vezérkar főnöke kétnapos, hivatalos látogatáson fogadta Denis Mercier vezérezredest, a NATO Szövetséges Transzformációs Parancsnokságának parancsnokát. A posztját 2015. márciusa óta betöltő parancsnok megbeszélései során tájékozódott a Magyar Honvédség felépítését, feladatait, a NATO altiszti stratégiájának végrehajtását, valamint a migrációs válság kezelésének tapasztalatait illetően. Tárgyalásain szó esett a honvédség nemzetközi szerepvállalásairól, nemzeti és nemzetközi transzformációs tevékenységéről, valamint a „nemzeti ellenálló képességről”, amely egy tavaly bevezetett új kritériumrendszer a NATO védelmi tervezési folyamatában.

HM; fotó: Szabó Lajos zászlós

ATTASÉ-PROGRAMOK

Kétnapos programot szervezett a HM nemzetközi együttműködési főosztálya a Magyarországon akkreditált véderő-, katonai és légügyi attasék, valamint partnereik számára. A vendégek először a Kőbánya alatt húzódó 180 ezer négyzetméter alapterületű, több mint 30 kilométer hosszúságú pincerendszerben tettek látogatást, ahol a földalatti komplexum története kapcsán elhangzott: az 1944-es légitámadások idején ide települtek át a Csepel-szigetről a repülőgépgyártó üzemek, napjainkban pedig bűvárok gyakorlatoznak, valamint filmeket is forgatnak a járatokban. A program második napján az attaséknak dr. Büki János nemzetbiztonsági ezredes, a Terrorelhárítási Információs és Bűnügyi Elemző Központ (TIBEK) szolgálatvezetője tartott prezentációt a szervezet tevékenységi köréről.

Kép és szöveg: Faragó Fanny

SZAKÉRTŐI KONFERENCIA BUDAPESTEN

Az észak-atlanti szövetség kiképzési és oktatási területein tevékenykedő szakemberek részvételével Budapesten tartották a NATO kiképzést szinkronizáló konferenciáját. A kétnapos rendezvény keretében a 27 tagország, illetve 18 partnerország közel háromszáz delegáltja plenáris üléseken és különböző tematikájú egyeztetéseken cserélt eszmét a szervezet, valamint az egyes nemzetek oktatási és képzési jellegzetességeiről, eredményeiről, továbbá az együttműködés lehetséges formáiról. Az eseményt magyar részről Szabó István vezérőrnagy, a Honvéd Vezérkar főnökének koordinációs helyettese nyitotta meg. A konferencia vezetője, s az észak-atlanti szövetség legmagasabb szintű képviselője, az olasz Stefano Salamida vezérőrnagy, a NATO Szövetséges Transzformációs Parancsnokság (NATO ACT) kiképzésért és képzésért felelős törzsfőnökének helyettese volt.

HM; fotó: Tóth László

OROSZ ELLENŐRÖK TATÁN

A bizalom- és biztonságerősítő intézkedések 2011. évi bécsi dokumentuma alapján háromfős orosz ellenőr csoport hajtott végre értékelő látogatást a tatabányai helyőrségben. A csoportot a HM védelempolitikai főosztálya fegyverzet-ellenőrzési osztályának kijelölt állományai kísérték. Az ellenőröket Horváth Gábor dandártábornok, az MH 25. Klapka György Lövész dandár parancsnoka tájékoztatta az alakulat tevékenységével kapcsolatban. A csoport tagjai ezt követően megtekintették a laktanya telephelyét, ahol statikus bemutató keretében megismerkedhettek a rendszeresített, a dokumentum hatálya alá eső technikai eszközökkel, majd pedig a laktanyához tartozó kiképzési objektumokat, lőszer- és gyakorlótereket járták be.

Kép és szöveg: Kapás Viktor István hadnagy

Tapasztalatból nincs hiány

2018. JANUÁR ELEJÉN KOROM FERENC VEZÉRŐRNAGY VÁLTOTTA AZ MH ÖSSZHADERŐNEMI PARANCSNOKSÁG PARANCSNOKI BEOSZTÁSÁBAN HUSZÁR JÁNOS ALTÁBORNAGYOT. KOROM VEZÉRŐRNAGY A HADMŰVELETI CSOPORTFŐNÖKSÉG CSOPORTFŐNÖKI POZÍCIÓJÁBÓL ÉRKEZETT SZÉKESFEHÉRVÁRRA, A MAGYAR HONVÉDSÉG EGYETLEN HADMŰVELETI SZINTŰ PARANCSNOKSÁGÁNAK ÉLÉRE.

HÁRMAS HITVALLÁS

Harmincegy évvel ezelőtt, 1987-ben végzett a Kossuth Lajos Katonai Főiskolán Korom Ferenc hadnagy, aki az avatást követően Zalaegerszegen kezdte meg hivatásos katonai pályafutását. Mint mondja, az ország nyugati részén található laktanyában, a magas készenlétű erőknél századparancsnokként eltöltött néhány év nagyon jó tanuló időszaknak bizonyult.

ORSZÁGJÁRÁS

Korom Ferenc a zalaegerszegi laktanya bezárását követően Hódmezővásárhelyen folytatta pályafutását; ott 14 éven keresztül főként zászlóaljparancsnoki beosztásban tevékenykedett. Később Tatára, Székesfehérvárra, Debrecenbe, majd

A KFOR parancsnokhelyettesi beosztásban végzett tevékenysége elismeréseként vehette át az amerikai Legion of Merit kitüntetést.

– Az első misszióm 1997-ben a ciprusi volt, amelyben az első magyar békefenntartó század parancsnokaként vettem részt. Mindig is úgy gondoltam, hogy aki a hivatásos katonai pályát választja – és ezzel arra tesz esküt, hogy a hazáját akár az élete árán is megvédi –, erre a hivatásra leginkább a békeműveletekben való részvétellel tud felkészülni. Ezért is igyekeztem minél nagyobb szerepet vállalni ezekből a feladatokból. Egy külföldi misszió során ugyanis az ember mindig meg tudja mérteni önmagát, hogy mi az, amit megtanult a szakmából. Így lesz egy visszaigazolása saját maga számára, hogy jó úton jár, vagy esetleg változtatnia kell valamin – mond-

ja a vezérőrnagy, aki a két ciprusi missziója mellett Afganisztánban szintén kétszer, Koszovóban pedig háromszor szolgált.

Korom tábornok úgy véli, hogy az első afganisztáni szolgálata például azért tekinthető nagyon fontos mérföldkönek katonai pályafutásában, mert az MH Tartományi Újjáépítési Csoport hatodik váltásának parancsnokaként olyan alegységet kellett vezetnie, amelynek nem a fegyveres műveletekben történő részvétel volt az elsődleges feladata. Nagy kihívást jelentett a saját katonák mellett a helyiek biztonságát is szavatolni, emellett pedig számos CIMIC- és PSYOPS-típusú feladatot végrehajtani, valamint más kultúrájú és vallású emberekkel találkozni, tárgyalni. Második afganisztáni missziója során – amikor a NATO-erők, vagyis az ISAF északi régiójának törzsfőnöke volt – már más típusú megbízatás várt rá, főként törzs- és parancsnoki munkát végzett.

Budapestre helyezték, most pedig újra Székesfehérváron szolgál. Időközben kilenc misszióban is részt vett; ezzel minden bizonynyal ott van a rekorderek között. Többször járt Cipruson, Irakban, Afganisztánban és a Balkánon is. Mindemellett négy éven keresztül tartozott a NATO azonnali reagálású erőinek kötelékébe a hódmezővásárhelyi zászlóalj révén.

Afganisztánban fontos feladatot jelentett a kapcsolattartás a helyi előlőrőkkel.

HÉTÉVENTE KOSZOVÓBAN

Koszovóról szólva a tábornok megjegyzi: háromszor járt a nyugat-balkáni országban. Tagja volt az első magyar KFOR-alegységnek, amely 1999-ben érkezett ki Pristinába.

– Az év elején egy olaszországi gyakorlaton vettek részt a hódmezővásárhelyi katonák. A kiképzési rendezvényre még hivatalos NATO-

Vezető beosztásban...

tagságunk kezdete előtt utaztunk ki, de már a szövetség tagjaként jöttünk vissza. Amikor leszálltunk a vonatról, a dandár törzsfőnöke közölte velünk, hogy készüljünk, mert egy rövid felkészítést követően indulunk Koszovóba – meséli Korom Ferenc vezérőrnagy, majd pontosítás végett megjegyzi: ekkor a KFOR-főparancsnokság, azaz a pristinai Film City tábor őrzés-védelméért

felelős magyar kontingens egyik alegységparancsnoka volt. Hét esztendővel később, mint az MH Őr- és Biztosító Zászlóalj parancsnoka tért vissza a művelési területre, újabb hét év múlva pedig a misszióban szolgáló katonák biztonságáért (is) felelős KFOR-parancsnokhelyettesként. Ezt a pozíciót ekkor töltötte be először magyar tábornok. (Jelenleg, 2017 októberétől ismét magyar

A Tartományi Újjáépítési Csoport 6. váltásának parancsnokaként átveszi a csapatzászlót elődjétől.

parancsnokhelyettese van a KFOR-nak, Csombók János dandártábornok személyében.)

– A gondolat, hogy magyar tábornok legyen a NATO vezette KFOR-művelet parancsnokhelyettese, 2014 végén vetődött fel. A KFOR illetékesei megkeresték a Honvédelmi Minisztériumot és a Honvéd Vezérkart, mert úgy gondolták: a magyar katonák megbízhatóan és kitűnően látják el a feladataikat a misszióban, ezért a parancsnokhelyettesi beosztást is felajánlanák a magyaroknak. Ezt követően kért fel engem a Honvéd Vezérkar főnöke a feladatra, s én örömmel vállaltam el – mondja a tábornok, hozzátéve: a parancsnokhelyettesi pozíció nemcsak a Magyar Honvédség, hanem minden magyar katona számára megtiszteltetés volt, főleg úgy, hogy összesen tizenhét NATO- és más nemzet mintegy négy és félezer katonáját kellett irányítani, akik rendkívül szerteágazó munkát végeztek.

– Bár úgy tűnik, hogy jelenleg béke van Koszovóban, de jól tudjuk, hogy a Balkán mindig is forrongó térség marad, s többek között ezért is kezelttem kiemelten fontos küldetesként a beosztásomat – összegzi a KFOR parancsnokhelyetteseként eltöltött tizenkét hónap tapasztalatait Korom Ferenc vezérőrnagy.

ÓRIÁSI MEGTISZTELLETÉS

Koszovóból a Honvéd Vezérkar Hadművelési Csoportfőnökségének élére került vissza 2016 végén a tábornok,

Korom Ferenc a ciprusi misszióban kétszer szolgált.

ám alig egy évvel később felkérték az MH Összhaderőnemi Parancsnokság parancsnoki beosztásának ellátására.

– Ez óriási megtiszteltetést jelentett számomra. Hét évet dolgoztam hadművelleti csoportfőnökként. Emiatt egyrészt úgy gondolom, szükség is volt a váltásra, hiszen egy idő után az ember hajlamos arra, hogy rutinként kezeljen dolgokat, és rutinból vezessen rábizott alegységet, törzset vagy törzselemet. Az új beosztásnak köszönhetően „felpörögtem”, mert más kihívásokkal kell szembenéznem. Szerencsémre az MH Összhaderőnemi Parancsnokságot is hozzáértő szakemberek alkotják. Azt gondolom, hogy nagyon fontos mielőbb megismernünk egymást, össze kell csiszolódnunk, de minden ugyanúgy megy majd tovább, mint eddig – meséli a tábornok.

Korom Ferenc vezérőrnagy már a beosztás átvétele alkalmából rendezett állománygyűlésen hangsúlyozta: parancsnoki tevékenységét három alappillérré építi. Az első, hogy a munkája során mindenkinek a nemzeti érdekeket kell képviselnie. A második a csapatmunka. Ahogy a tábornok fogalmazott: a Rambók kora, vagyis az egyszemélyes háborúkat megvívó harcosok ideje lejárt, a jelen kor kihívásaira és a felmerülő kérdésekre csak a kollektív gondolkodás tud választ adni. A harmadik pillér pedig véleménye szerint az, hogy higgyünk abban, amit csinálunk: azaz a saját munkánkban és annak értékében.

– Miért választottam mindezt „hitvallásomnak”? Hiszem azt, hogy a Magyar Honvédség előtt történelmi lehetőség áll a Zrínyi 2026 honvédelmi és haderőfejlesztési programmal. Kihagyhatatlan lehetőséget kaptunk az emberektől, akik biztosítják azt, hogy a Magyar Honvédséget fejleszteni tudjuk. Ezzel pedig élni kell! A programban az MH Összhaderőnemi Parancsnokságnak hatalmas szerepe van, hiszen a stratégiai szinten megalkotott terveket nekünk kell majd végrehajtani, hogy a folyamat végén megszülethessenek az új képességek – hangsúlyozza a vezérőrnagy.

KOMOLY FELADATOK

A tábornok szerint 2018-ban is számos komoly kihívás vár az MH Összhaderőnemi Parancsnokságra. Ezek közül is kiemelkedik a migrációs válsághelyzetből adódó teendők ellátása, hiszen az ideiglenes biztonsági határzár mentén történő helytállás Magyarország függetlenségének védelmét szolgálja.

– Egyfajta racionalizáló munkát kezdünk meg, tekintettel arra, hogy az ideiglenes biztonsági határzár fej-

A vezérőrnagy az év eleje óta irányítja az MH Összhaderőnemi Parancsnokságot.

lesztése befejeződött. Azt vizsgáljuk, hogy miként lehet ésszerűsíteni a legdrágább őrzési formát, vagyis az emberekkel végrehajtott őrzésvédelmet. A Közös Akarat feladat ugyanis jelentős humán erőforrást köt le, s nem minden esetben egyeztethető össze a kiképzési teendőkkel – mondja Korom Ferenc vezérőrnagy, hozzátéve: folytatódik az Amerikai Egyesült Államok hadserege által szervezett és a NATO koalíciós rendszeréhez tartozó gyakorlatsorozat. Az MH Összhaderőnemi Parancsnokság ehhez tervezi hozzá a saját nemzeti erőpróbákat. Mindezek mellett – a korábbi évekhez hasonlóan – idén is megrendezik a lövészek, a harcokocsizók, a tüzérek és a műszakiak szakfelkészítéseit is.

Elismerve,
megbecsülve

A NŐ HÉTSZER

A MAGYARORSZÁGON TELEPÜLŐ NATO-ERŐKET INTEGRÁLÓ ELEM 2016. SZEPTEMBERI AKTIVÁLÁSÁT KÖVETŐEN TAVALY MÁJUSBAN KIVÁLÓ MINŐSÍTÉSSEL VIZSGÁZOTT, ÉS HIVATALOSAN IS ELÉRTE TELJES KÉPESSÉGÉT. A 41 FŐVEL MŰKÖDŐ KATONAI SZERVEZET ÁLLOMÁNYÁBAN HÉT NŐ IS SZOLGÁL, AKIK AZ NFIU-K NEMZETKÖZI CSALÁDJÁNAK NEM CSAK NŐNAP ALKALMÁVAL ELISMERT ÉS MEGBECSÜLT TAGJAI.

A NATO-erőket Integráló Elem (NATO Force Integration Unit – NFIU) fő feladata a szövetség nagyon magas készenléti összhaderőnemi erői (Very High Readiness Joint Task Force – VJTF) és más magas készenléti NATO reagáló erők (NATO Response Force – NRF) gyors, hatékony bevetésének elősegítése. A székesfehérvári bázis-

sán működő NFIU tavaly több nemzetközi gyakorlat előkészítésében és végrehajtásában is fontos szerepet játszott. A szervezet állományában a huszonegy magyar katona mellett jelenleg tizennégy külföldi tiszt és altiszt látja el feladatát. A teljes állomány 17 százaléka nő, akik beosztásukat és rendfokozatukat tekintve is széles skálát fednek le: a személy-

ügyi, jogi, pénzügyi, logisztikai, felderítő, valamint ügyviteli területeken dolgozó hölgyek között főtisztek, tisztok és altisztek egyaránt találhatók. Bár mindannyian más szakmai és családi háttérrel rendelkeznek, egy dolog mindenképpen összeköti őket; az NFIU-k nagy, nemzetközi családjának nem csak nőnap alkalmával elismert, megbecsült tagjai.

Egy nemzetközi szervezetben a külföldről érkezett kollégák és családtagjaik zökkenőmentes beilleszkedése alapvető feltétel, s a magyar NFIU-nál ennek a területnek Ipacs Kinga őrnagy, személyügyi főtitst a szakértője. Kinga egyébként a Szolnoki Repülőtszti Főiskolán fedélzeti rádiótechnikai szakon végzett első női hallgatók egyike, 2000. augusztus 20-án avatták tisztté. A főiskola után is sikerült jó ideig a repülés közelében maradnia; hivatását az MH 87. Bakony Harcihelikopter-ezrednél kezdte, majd az MH Pápa Bázisrepülőtér rádiócsoportjának parancs-

nokaként teljesített szolgálatot. 2008-ban a Pécsi Tudományegyetem elvégzése után került a személyügyi részlegre, humán tiszti beosztásba, onnan pedig 2016-ban az NFIU-hoz.

– Az NFIU HUN teljes állománynak személyügyi ellátása a munkám, így például én segítem a nemzetközi állomány katonai regisztrációját, illetve a családdal érkezőket a területileg illetékes bevándorlási hivatalban, s mindemellett különböző adminisztratív és nyilvántartási feladatokat is végzek. Beosztásomból adódóan lehetőségem nyílik a NATO személyügyi rendszerének megismerésére, s így szakmai kompetenciáim fejlesztésére is – sorolja teendőit a főtitst, aki pályafutása során már két misszióban is szolgált. Kinga egyébként szabadidejében többnyire olvas, imád kirándulni és utazni, eddig 35 országba sikerült már eljutnia.

Az NFIU HUN logisztikai és egészségügyi műveleti részlegének főtitstje, Szabó Krisztina őrnagy 1998. október 15-én kezdte katonai pályafutását.

– Az MH 89. Vegyes Szállítórepülő-ezrednél, majd ennek jogutód alakulatainál szolgáltam az NFIU-t megelőzően. Az egészségügyi központban eleinte egészségügyi altiszti beosztásban, 2007-től pedig koordinációs tiszti beosztásban dolgoztam. Ez bizony

19 év szolgálati idő – mondja az őrnagy, aki a váltást, a váltást keresve jelentkezett a székesfehérvári szervezethez, s mint utóbb kiderült, sikerült is kimoszulnia komfortzónájából.

– Ez a munka teljesen más, mint amit eddig csináltam. Az új dolgok közül számomra a doktrinális feladatok és a NATO-eljárások megismerése volt a legnagyobb kihívás, de legalább ilyen fontos, hogy itt nemzetközi környezetben, egymást kölcsönösen támogatva kell jó csapatmunkát végeznünk. A váltás a családom részéről is áldozatot jelentett, költözéssel járt. Lányom akkor volt hetedikes, így az általános iskolát már Székesfehérváron fejezte be, és itt is tanult tovább. Szerencsére viszonylag hamar sikerült beilleszkednie – emlékszik vissza a kezdetekre Krisztina, aki a NATO NRF és a VJTF-erők egészségügyi biztosításának megtervezésével kapcsolatos feladatai mellett a kollégák és családtagjaik egészségügyi, lakhatási, prevenció problémáinak megoldásában, az NFIU HUN sportéletének szervezésében is élen jár. Hobbija a textilszobrászat, a sportot pedig nemes egyszerűséggel a lételemének tekinti.

Egy új NATO-szervezet létrehozása és működtetése során talán az egyik legfontosabb, legösszetettebb és legbonyolultabb feladat a megfelelő jogi környezet kialakítása. Dr. Bazsala Judit századostól ez a tevékenység nemcsak kreativitást igényel, hanem szakmai ismereteinek folyamatos bővítését is megköveteli.

– Szakmai értelemben ez a beosztás merőben új irányt mutatott a csapatjogász feladatokhoz képest, hiszen itt olyan összetett témákkal, kérdésekkel foglalkozom, amilyenekkel egy MH-szervezetnél korábban

sosem találkoztam. Mivel jogászként egyedül látom el ezt a tevékenységet, úgymond a saját bőrömmön érzékelhetem egy nemzetközi parancsnokság működtetésével, a napi és a műveleti feladatokkal együtt járó jogi felelősséget. Ez a munka már eddig is rengeteg új tapasztalattal vértézett fel, ugyanakkor állandó tanulással jár együtt. Sokat köszönhetek például a tavaly ősszel megrendezett Trident Javelin elnevezésű NATO-gyakorlatnak, amely olyan hadijogi tudást és tapasztalatokat adott számomra, amit máshol nem tudtam volna megszerezni – idézi fel a tanulási folyamat egyik fontos állomását a jogásztiszt, aki az NFIU előtt az MH 5. Bocskai István Lövészdandárnál, majd az MH Anyagellátó Raktárbázison, illetve Afganisztánban, az MH Nemzeti Támogató Elem egyik váltásában látott el jogásztiszt szolgálatot. Juditnak egyébként, szakmájához hasonlóan, kedvenc időtöltése is tartogat komplikált helyzeteket, hiszen a hegymászás a hobbija.

A szervezet teljes magyar állományának pénzügyi támogatása, illetve az ilyen jellegű, speciális nemzetközi feladatok ellátása Müller Mária százados, pénzügyi referens főtiszthez tartozik. Ő a ZMNE Bolyai János Katonai Műszaki Főiskolai Karának pénzügyi szakán végzett 2006 augusztusában. A budapesti MH Támogató Ezrednél kapott első beosztásától kezdve mindvégig ezen a szakterületen maradt, s bár korábban szolgált már nemzetközi csapatban, például missziókban, úgy érezte, hogy az NFIU tartogathat kihívást számára is.

– Kíváncsi voltam, mennyire sikerül egy ilyen, új nemzetközi környezetben megállnom a helyemet, s a döntésem meghozatalánál fontos szempont volt a szakmai fejlődés lehetősége, a tapasztalatszerzés, és a nemzetközi kapcsolatok kialakítása is. Az NFIU HUN mindehhez nyugodt, kiegyensúlyozott munkahelyi légkört jelent egy nagyon barátságos, kollegiális munkahe-

lyi környezettel párosulva – összegzi eddigi tapasztalatait a százados, akinek több családtagja is katona.

– Nagyon szeretek sportolni, társaságban lenni, csavarogni... a lényeg, hogy pezsegjen az élet – teszi még hozzá a régebben versenyszerűen asztaliteniszező, de ma már csak kedvtelésből játszó Mária.

Az NFIU-nál dolgozó nők közül a legfiatalabb Vecsey Mariann százados, beosztott tiszt, elemző, aki 2011-ben lövésztisztként végzett a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen. Az MH 25. Klapka György Lövészdandárnál és az MH Összhaderőnemi Parancsnokságon eltöltött éveket követően azért vállalt beosztást az NFIU HUN hírszerző tervező részlegénél, mert új munkaköre

A magyarországi szervezetnél a nemzeti és NATO-(nyílt, illetve minősített, papíralapú és elektronikus) dokumentumok kezeléséért, továbbításáért, tárolásáért, továbbá az iratok nyomon követhetőségért elsősorban Telegdi Mónika zászlós, ügyviteli részlegvezető felel, aki – bár katonacsaládból származik – 1999-ben mégis „civilből” lett honvédségi alkalmazott. Mónika eddig 11 évet töltött különböző

NATO-beosztásokban, beleértve az NFIU-t megelőző utolsó munkahelyét, a NATO Katona-egészségügyi Kiválósági Központot (NATO KEKK). Rendelkezik EUFOR-missziós tapasztalattal is.

– Az NFIU-ba azért jelentkeztem, mert az akkor már hét éve tartó napi ingázás rendkívül megterhelő volt. A NATO KEKK-ben a különböző területeken eltöltött időszak nagyon sok tapasztalatot adott számomra, s úgy gondoltam, hogy egy újonnan alakuló, magyarországi székhelyű NATO-szervezet ügyviteli részlegének felállítása újabb érdekes kihívást jelentene. A helyi sajátosságokat sem nélkülöző munka során ebben a nemzetközi közegben lehetőségem nyílt más NATO-szervezetekkel való kapcsolatfelvételre, tanfolyamok elvégzésére is – sorolja Mónika, aki szabadidejében sokat kirándul, koncertekre, moziba jár, sportol, s kipróbálta már a műrepülést, valamint a tandemugrást is.

Az ügyviteli részleg beosztott altisztje, Lakos Katalin törzsőrmester bár csak 2010 óta viseli az egyenruhát, már komoly szakmai tapasztalatokkal érkezett ehhez a szervezethez.

– Évekig dolgoztam ügyvitelen, illetve foglalkoztam NATO-menetparancsnok kezelésével. Az MH Összhaderőnemi Parancsnokságnál ennek a rendszernek a létrehozásában és működtetésében vehettem részt, ami kicsit hasonlított a mostani beosztásomhoz, hiszen itt is egy új feladatkört kellett majdnem a nulláról felépíteni. A legnagyobb kihívást a magyar és a NATO-szabályzók közös nevezőre hozása jelentette, továbbá az, hogy a nemzetközi környezetben eleinte igazán még senki sem ismert senkit, de a türelem és az együttműködésre való készség segített megoldani az összes nehézséget. Hamarosan persze véget ér az „NFIU-elsők” küldetése, de az utánuk következőknek már könnyebb lesz a dolguk. Örülök, hogy része lehetek ennek a csapatnak és ennek az élménynek –

– summaza benyomásait a törzsőrmester, akinek családjában szintén több katona volt, és van jelenleg is. Ám a legfontosabb, hogy ez a család rövidesen új taggal fog bővülni, hiszen Kata augusztusban várja első gyermekét.

egybevág biztonság- és védelempolitikai végzettségével.

– Az elemzői munka remek tanulási, gyakorlási lehetőséget jelent számomra, arról nem is beszélve, hogy itt az angol a munkanyelv. Annak ellenére, hogy az NFIU HUN katonai szervezet, sikerült olyan miliőt kialakítanunk itt, amelyben úgy érzem, barátokkal dolgozhatok együtt – meséli a fiatal tiszt, aki munkája mellett jelenleg

az afrikai migrációval foglalkozó doktori disszertációját írja az NKE Hadtudományi Doktori Iskolán. A témával kapcsolatos cikkei szakmai kiadványokban jelennek meg és az interneten is olvashatók. Mariann szabadidejében szeret sportolni, tagja a Tatai Tömegsport és Tájfutó Honvéd Sportegyesület atlétika és triatlon szakosztályának, emellett olvas és nyelveket tanul.

Amikor a téli gyakorlaton tényleg tél van...

HAZÁNK VÁLTOZÓ KLÍMAVISZONYAI KÖZÖTT EGYRE RITKÁBB A „RENDES” TÉL, A HAVAZÁS. PEDIG, HA VALAKIK, A KATONÁK PONTOSAN TUDJÁK: MENNYIRE MÁS HÓBAN DOLGOZNI, MILYEN FONTOS A SZAKFELADATAIKAT TÉLI KÖRÜLMÉNYEK KÖZÖTT IS BIZTONSÁGOSAN ÉS PONTOSAN VÉGREHAJTANI.

Miklovich János ezredes

BÍBOR KRISTÁLY

Az MH 93. Petőfi Sándor Vegyivédelmi Zászlóalj parancsnoka, Miklovich János ezredes kifejezetten derűsen szemlélte a havas újdörögdi lankákat a mentesítősátor mellől.

– Az igazi tél, a havazás jól is jött meg nem is – foglalta össze tömören a helyzetet az ezredes. Az ABV-védelem (atom, biológiai és vegyi) ugyanis időjárásfüggő, csakúgy, mint az ilyen fegyverek, szeny-

nyeződések kimutatása. Téli körülmények között tehát más eljárásokat kell végrehajtaniuk katonáinknak. Ezen felül természetesen a mentesítést szintén befolyásolja a zord időjárás: amikor is nagyon fontos a „télielésítés” a feladat eredményes végrehajtásához. Jelen pillanatban éppen ezt végezzük el az állománnyal az újdörögdi bázis gyakorlóterén – kommentálta a látottakat a parancsnok, aki szerint katonái is jobban élvezték így a gyakorlatot, hiszen a téli kiképzés „valódi télben” az igazi. Ilyenkor persze fokozottan ügyelniük kell arra, hogy az időjárás jelentősen befolyásolja a mozgásképességet is. Például a vegyi mentesítő ruházat a valósnál két számmal nagyobb lábméretet jelent a gyakorlatban, és a „nagy lábúvá” vált katonának a szó szoros értelmében meg kell tanulnia biztonságosan járni a havas, fagyos terepen.

A jeges talaj és a havazás a vegyi védelmi szakfeladatot, valamint a terepen történő gyalogos és gépjárműves szakharcászati mozgást egy-

aránt befolyásolja. Mindent síkos, csúszós felületen tevékenykedve kell megoldani. Ilyen körülmények között a mérgező harcanyagok kimutatását ugyancsak más eljárásokkal hajtják végre a szakemberek. A vegyivédelmi tisztában vannak azzal, hogy nagy hidegben a mérgező vegyi anyagok párolgása közel sem olyan szinten történik, mint azt a jóval melegebb nyári körülmények között megtapasztalhatták.

A mentesítést végző katonáknak a valódi télben a konténer lerakása, majd a mentesítő állomás telepítése sem rutinfeladat. Alig járható terepen, csúszós talajfelszínen kell nagy és nehéz technikai eszközöket elhelyezniük úgy, hogy abban a mentesítő katona megfelelően tudjon te-

vékenykedni, illetve a mentesítendő személyek is biztonságosan mozgathassanak.

ITT VAN MINDENKI

– Aminek most tanúi vagyunk, az egy szakkiképzési feladat, egész pontosan a „Bíbor Kristály 2018” elne-

vezésű téli vegyvédelmi gyakorlat, amelyen a zászlóalj felderítő és mentesítő állománya vesz részt – folytatta a kalauzólást Miklovich János ezredes. Az alakulat év végéig elérendő céljai között szerepel ugyanis egy NATO-nak felajánlott alegység felkészítése, amely egy támogató elemet, illetve egy multifunkciós szakaszt jelent. Ez a 80-90 fős állomány gyá-

korolta Újdörögden, hogy mennyiben más téli körülmények között a harcoló egységek támogatásához szükséges szakmai tevékenység, továbbá a multifunkciós szakasz, a NATO-képességekhez szükséges követelmények szerint, célirányosan is készült leendő feladataira.

A zászlóalj katonái mellett részt vett a szakkiképzésen az MH Görgei Artúr Vegyvédelmi Információs Központ (MH GAVIK) biológiai, vegyi és radiológiai anyagokat mintavételező és azonosító csapata (SIB CRA TEAM), amely a NATO Reagáló Erőbe felajánlott, jelenleg is készenléti szolgálatban levő csoport. Ők egyrészt a mintavételezést, annak eljárásrendjét, másrészt pedig az ABV-felderítőkkel történő együttműködést gyakorolták.

Miklovich ezredes elmondta, hogy a Bíbor Kristályt megelőzően is tartottak külső helyszínen egy komplex gyakorlatot, ahol az első, úgynevezett szaktechnikai héten az eszközök kezelésének tökéletes elsajátítása volt a feladatuk, a második héten pedig a szakharcászati elemeket vették át a katonák. Most az utóbbiakat hajtják végre Újdörögden az alegységek. A parancsnok a távlati célok között említette a technikai ismeretek ugyancsak külső helyszínen történő elsajátítását. Erre meg is van a remény, hiszen úgy tudni: Újdörögden például olyan ABV-védelmi pályák, foglalkozási helyek létrehozását tervezik, ahol a szaktechnikai gyakorlás is végrehajtható lesz.

– Fontos megjegyezni, tette hozzá a parancsnok, hogy ez nem csupán a zászlóalj céljait szolgálhatja, hiszen a katonák már az alapkiképzésen is kapnak ABV-ismereteket, ezt követően pedig a kötelékkiképzés keretében bővítik ilyen irányú tudásukat.

ALKALMAZKODNI KELL

A vegyvédelmi katonának meg kell értenie, majd be is kell gyakorolnia, hogy mi az, amit téli körülmények között egészen másképp kell csinálnia, merthogy a mentesítendő eszköz és az azon lévő szennyeződés is eltérően reagál a hideg időjárásra. A mérgező harcanyag alapján véve folyadék halmazállapotú. A folyadék párolgása pedig eleve befolyásolja a levegőből történő kimutathatóságát is. A szennyeződéseket persze különböző mintavételekkel a talajból, a vízből, vagy akár az élelmiszerekből is ki tudják mutatni, igaz, bonyolultabb eljárásokkal, mint direkt előfordulásuk és felderítésük esetén.

– Katonáinknak főként azt kell megérteniük és megtanulniuk, hogy ilyen időjárási viszonyok között úgymond közelebről kell keresniük a mérgező harcanyagot. Télen is fel kell tudni ismerni a vizuális jeleket. A havas tájon például a kénmustárt viszonylag könnyű megtalálni, ám ha már elfedte a hó, akkor elképzelhető, hogy elmegyünk mellette – jegyezte meg a zászlóaljparancsnok, majd hozzátette: a mínuszokban

arra is nagyon kell figyelni, hogy az egyéb mentesítő anyagok mellett leginkább a külső hőmérsékletre gyorsan reagáló folyadékot, a vizet használják e célra. A technikai eszközök, járművek esetében ráadásul viszonylag vékony tömlőket alkalmaznak, amelyek bizonyos odafigyelés híján könnyen elfagyhatnak, márpedig jéggel nem lehet mentesíteni. Persze erre is megvannak a különböző eljárások, amelyek révén a vegyvédelmiek képesek a víz fagyását megakadályozni a tartályban éppúgy, mint a tömlőben.

Alkalmazott felszereléseik egyébként korszerűek, mind a felderítés, mind pedig a mentesítés tekintetében. Az előbbi feladatra beváltak a BTR-80 VSF-ek, maga a felderítés a harcjármű külsejére elhelyezett érzékelőkkel és automata műszerekkel történik.

– Természetesen ezen kívül vannak kézi eszközeink is, hiszen minden esetben és körülmény között pontosan meg kell tudnunk határozni a mérgező harcanyag paramétereit – tette hozzá a parancsnok, aki elmondta azt is, hogy mentesítő eszközeiket 2008 és 2010 között cserélték le, így megfelelő, és modernnek számító felszereléssel hajthatják végre feladataikat.

EMBER NÉLKÜL?

Amikor az ember a téllal küzd, hogyan boldogul a gép?

– Sok vegyvédelmi folyamatot lehet automatizálni, de a katonát nem fogja kiváltani a robot – adta meg a választ Miklovich ezredes. Ez a vélemény pedig nem véletlen, merthogy egy vegyvédelmi szakembernek olyan külső jeleket is figyelnie kell munka közben, amire jelenleg egyetlen gép sem lenne képes.

– Vizsgáljunk csak meg egy katasztrófhelyzetet, például kiömlött sugárzó anyag esetén. A helyszín felett elrepülő drón nagyon pontos információt tud adni arról, hogy az anyag jelenleg hol koncentrálódik, vagy éppen „mit csinál”. De azt, hogy mindennek milyen egyéb hatásai lehetségesek, illetve, hogy a terep hogyan befolyásolja a terjedését, azt nem láthatja előre odafentről. Véleményem szerint a nem ember által végrehajtott felderítést minden esetben követnie kell a megfelelően kiképzett és felszerelt katona szakszerű tevékenységének, aki a már ismert értékeket is figyelembe véve vizuálisan és személyesen vizsgálja

a tényezőket. A mentésnél szintén elég nehezen képzelhető el a „robotok eljövetele”, hiszen annyiféle forma van, amivel ilyenkor találkozunk: a személyek (katonák és civilek) mellett például kézfegyverek, műszerek, eszközök, gép- és harcjárművek mentését hajtjuk végre. Az eljárások pedig igencsak különbözőek, hiszen eltér egy gépkarabély és mondjuk egy távcső esetében, de

például egy harckocsit is másképp kell „fürdetni”, mint egy Mercedes terepjárót: már csak azért is, mert sokkal több vizet igényel, másrészt a mentesítő anyag feljutását is jobban kell koncentrálni bizonyos helyekre a megfelelő hatás érdekében. A gép tehát könnyíteni tudja az ember munkáját, de kiváltani nem – összegezte a technikai jövőt illető véleményét Miklovich János ezredes.

Új eszközök a károk enyhítésére

TÖBB MINT KÉTMILLIÁRD FORINTBÓL FEJLESZTI KATASZTRÓFAVÉDELMI ESZKÖZPARKJÁT A MAGYAR HONVÉDSÉG. A KORSZERŰSÍTÉSBN ÉS A KÉPESSÉGEK FEJLESZTÉSÉBN LEGINKÁBB ÉRINTETT ALAKULATOK EGYIKE A SZENTESI MŰSZAKI EZRED.

KAPACITÁSBŐVÍTÉS

A Magyar Honvédség katasztrófavédelmi eszközparkjának korszerűsítése az Európai Unió kohéziós alapja támogatásával és a magyar állam társfinanszírozásával, a Széchenyi 2020 program keretében valósul meg, s huszonöt katonai beavatkozó csoportot érint. Közülük tizennyolcnál kapacitásbővítésre kerül sor, ugyanakkor hét új csoport létrehozására is lehetőség nyílik.

„A Magyar Honvédség katasztrófavédelemmel összefüggő beavatkozási képességének fejlesztése” című projekt elsősorban árvíz elleni védekezéshez szükséges eszközök beszerzésére biztosít lehetőséget. A 2,215 milliárd forint összköltségű beruházás keretében korszerű infokommunikációs eszközökkel, széles

sávú rádiókkal, kételtű szállítókapa-
citással, nagy teljesítményű benzines
hordozható tisztavíz- és zagyszivaty-

tyúkkal, 300 köbméteres elasztikus
üzemanyag-tartályokkal, kármentő
ponyvákkal, táborikonyha-készle-

tekkel, búvárfelszerelésekkel, gumicsónakkal és csónakmotorokkal, különleges hordozható, vegyi azonosító műszerekkel, védőruhákkal, mentőmellényekkel, mentőövekkel, nehéz földmunkagépekkel és nehézgép-szállító szerelvényekkel bővül a Magyar Honvédség szűk körű a.

A projekt keretében növekszik a védekezésben részt vevő csoportok munkájának hatékonysága, fokozódik a lakosság biztonsága. A fejlesztés elsődleges célja fenntartani és bővíteni a katasztrófavédelmi feladatok ellátásának jelenlegi képességeit, növelni azok kapacitását. A program megvalósítása folyamatos. Várhatóan 2018 második negyedévében további eszközöket vehetnek majd át a honvédelmi katasztrófavédelmi rendszerben készenléti szolgálatot ellátó, az ország

A szentesi műszaki ezrednél a közelmúltban ért véget a tábori világító szerelvény műszaki gépkezelőinek háromhetes kiképzése, valamint az alacsonyvízi hidépítő század gatteros, vontatható keretfűrésztanfolyama. Jelenleg is zajlik a PTSZ-M közepes lánctalpas úszó gépjárművek műszaki gépkezelőinek a tanfolyama, amely az elméleti felkészítést követően először szárazföldi, majd vízi vezetési gyakorlattal és osztályba soroló vizsgával zárul.

A mályi bányatónál, a Magyar Honvédség búvárai nyílt vízi merüléseinek állandó helyszínén, a szentesi műszaki katonák valószínűleg idén is elvégzik majd a stégek kiemelését és karbantartását, Balatonakarattyan pedig tavasszal a parti védművek csúszásmentesítése lesz a feladatuk.

bármely pontján bekövetkezett, bármilyen kárhelyzet enyhítésére felkészült beavatkozó csoportok.

– Bár a honvédségnek nem elsődleges feladata, a lakosság biztonsága érdekében azonban fel kell készülnünk a katasztrófavédelmi feladatokra, mert a katonák nem csak háborús időben védik

a magyar állampolgárok biztonságát. Bárhol, bármikor készen állnak a segítségnyújtásra. Ehhez a védelemhez azonban a jól felkészült, szakképzett katonák mellett modern, korszerű technikai eszközök is kellenek. Ezért kiemelt jelentőségű ez a fejlesztés, amely több minisztérium és szervezet

közös munkájának eredményeként valószínűleg meg – hangsúlyozta a Zrínyi 2026 honvédelmi és haderő-fejlesztési programba illeszkedő projekt első fázisában beszerzett eszközök átadásakor dr. Benkő Tibor vezérezredes, a Honvéd Vezérkar főnöke.

A már a honvédség tulajdonába került, valamint a közeljövőben várható eszközöket a honvédelmi katasztrófavédelmi rendszer keretében munkacsoportokat biztosító katonai szervezetek között osztják el. Általában az alakulatok már meglévő képességeinek a megerősítését, reagálási idejük lerövidítését tették (teszik majd) lehetővé, egy részüknek köszönhetően azonban a munkacsoportok új képességekkel is gyarapodhatnak. Az érintett alakulatok képviselői az elmúlt év végén, az MH Anyagellátó Raktár-bázison vehették át az új és felújított technikákat, amelyek egy jelentős része a szentesi MH 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezred használatába került.

– Az uniós támogatás célhoz kötöttsége miatt öt évig ezeket az eszközöket elsősorban a katasztrófavédelmi feladatokra történő felkészülések alkalmával és a kármentesítési elemeket is tartalmazó gyakorlatokon használhatjuk. Meglévő, műszaki állapotukat a projekt céljainak megvalósulását felügyelő hatóságok – a kötelező öt-éves fenntartási időszak alatt – a helyszínen bármikor ellenőrizhetik. Megsemmisülésük, rongálódásuk esetén azonnal pótolnunk kell a használhatatlanná váltakat – jegyezte meg a KEHOP-1.6.0 azonosítószámú projekt keretében átvett technika használatának szabályait Antal László ezredes, a szentesi alakulat parancsnoka.

Az új és felújított eszközök a katasztrófavédelmi feladatok körébe nem tartozó kiképzési célokra kizárólag a magyar állam és a honvédség hozzájárulásával biztosított önrész százalékos arányának megfelelő futás- vagy üzemóra mértékében vehetők

igénybe. A fenntartási időszak lejártá után, 2023. január elsejétől viszont az összes eszköz megkötések nélkül felhasználható lesz bármilyen kiképzési feladatra.

– A már átvett és az év végéig átvételre kerülő technika ezredünk esetében alapvetően a képességeink szinten tartását, korszerűsítését és beavatkozó csoportjaink reagáló képességének fokozását teszi lehetővé. Az új irodai eszközök például jelentősen megnövelik a honvédelmi katasztrófavédelmi rendszer munkacsoportjai-

nak és operatív csoportjának reagálási sebességét. A négy, teljesen felújított PTSZ-M közepes lánctalpas úszó gépjármű nemcsak az árvízi, de a téli veszélyhelyzetek felszámolásába is eredményesen bevonható, a beavatkozási helyszínekre történő eljuttatásukra pedig kiválóan alkalmas a közelmúltban az ezredünkhöz érkezett nehézgépszállító szerelvény. A nagy teljesítményű, benzines hordozható tisztavíz-szivattyúk és zagyszivattyúk átvételével viszont a már meglévők mellett egy újabb katasztrófavédelmi képességre tettünk szert. Rendszerbe állíthatunk egy vízátelő- és szivattyú-csoportot, amelynek köszönhetően korábbi lehetőségeinkhez képest lényegesen nagyobb hatékonysággal vehetünk majd részt az ár- és belvizek elleni védekezésben – sorolta a parancsnok.

Újabb technikai eszközöket vehettek át az érintett alakulatok képviselői március 9-én az MH Anyagellátó Raktár-bázis Újszász utcai telephelyén. Ennek eredményeként a Magyar Honvédség katasztrófavédelmi beavatkozó képessége három felújított üzemanyag-szállító/-töltő gépjárművel, nyolc (ugyancsak felújított) PTSZ-M közepes lánctalpas úszó gépkocsival és nyolc, egy köbméter befogadóképességű vízz szállító utánfutóval bővült.

Polgári gépek, katonai feladatok

NEM MINDEN KATONAI FELADATRA ÉRDEMES ÉS KIFIZETŐDŐ EGY TELJESEN ÚJ REPÜLŐGÉPTÍPUST KIFEJLESZTENI. SOKSZOR TÖKÉLETES MEGOLDÁST JELENT EGY MEGBÍZHATÓ, CIVIL MEREVSZÁRNYÚ „BEVONULTATÁSA”, S HA KELL, KISEBB-NAGYOBB ÁTALAKÍTÁSA.

Természetesen ritkán lesz vadászgép egy polgári masinából (bár éppen a második világháború egyik ikonjának, a Spitfire-nek a gyökerei vezetnek vissza a gyártó vízi versenygépéhez, az úszótalpas Supermarine S.6B-hez), de annál gyakoribb, hogy egy teher- vagy

utasszállító gép egészen új feladatkörben találja magát. Itt is legendás típusokat lehet említeni. Ugorjunk is vissza 80 év t!

A repülés történelme iránt érdeklődők számára ismerős lehet a Ju-52/3m, a „Tante Ju”. A mai szemmel szinte viccesen szögletes, hárommotoros, a Junkers tervezőirodára jellemző, hullámos fémlemezekkel burkolt, merev futóműves gép eredetileg utasszállítónak készült, s egészen az 1960-as évekig rótt különböző légitársaságok színeiben az égi országutakat. Az egy helyett három BMW 132-es motorral felszerelt 3m-változat prototípusa 1932. március hetedikén emelkedett először a levegőbe – és már 1933-ban 451 szükségbombázó változatot ren-

delt a német kormány. Igaz, az első bevetéseket a kolumbiai légierő hajtotta végre Peru ellen az úszótalpas Ju-52/3mde-k három példányával, 1932 végétől. Ezután következett – szintén kettős, szállító és támadó feladatkörben – 1936 júliusától a spanyol polgárháború. Ekkor már a két, összesen 1500 kilogrammos befogadóképességű bombakamrával és két 7,92 milliméter űrméretű MG15 géppuskával (a géptörzs tetején és alján) felszerelt Ju-52/3mg3e gépek jelentek meg Franco erőit segítve. A második világháborúban már a Luftwaffe vette át a polgári német Junkersek is. Elsősorban szállítási feladatokra használták, de például aknák elleni védekezésre is alkalmas volt. Igaz, ehhez a Ju-52/3mMS

Az Il-96-400VPU repülő harcálláspont.

BEZUPÁLVA

alá egy speciális, mágneses teret gerjesztő, kör alakú fémszerkezet, a Minensushgruppe Mausi került. A különleges gépek többek között a magyarországi Duna-szakasz mentésítésén is ügtek

Legalább ilyen híres harcos volt a „másik oldalon” a Douglas DC-3. A világ egyik első, modern utasszállító repülőgépe a második világháborúban főszerepet kapott: katonai változatát az amerikai hadsereg légereje és a haditengerészet, illetve a tengerészgyalogság is használta. A több mint 10 ezer legyártott példányból számosat speciális feladatokra építettek át. A sokat bíró Dakoták (a becenév a britektől ered, akik nem barátkoztak meg a C-47 Skytrain hivatalos típusjelzéssel) többek között elektronikai és fotófelderítő, haditengerészeti megfigyelő, kutató-mentő, navigációs és tengeralattjáró-vadász kiképző, illetve AC-47 Spooky néven GAU-2A forgócsöves közepes géppuskákkal, kifejezetten éjszakai támadó- és közeli légitámogató

Drogvadász DC-3-as, új hajtóművekkel és modern kamerarendszerrel.

repülőgép is épült – s gázturbinás hajtóművekkel és modern, éjjellátó kamerarendszerekkel, valamint avionikával átépítve egészen a mai napig alkalmazhatóak

A HOSSZÚ ÉLET TITKA

Ha a repülés modern korának „átalakulásait” kellene részletesen bemutatnunk, a magazin teljes terjedelme

Ju-52/3m, az alján az aknák hatástalanítására szolgáló kör alakú fémszerkezettel.

Az Afganisztanban harcoló amerikai erők kommunikációs csomópontjaként működő E-11A BACN.

A NATO-vadászpilóták által jól ismert Iljuszin Il-20RT.

kevés lenne ehhez. Így csak a legfontosabb vagy legérdekesebb területekre merünk most elkalandozni, a teljesség igénye nélkül.

A turboprop, több hajtóműves polgári repülőgépek jelentették a második világháború utáni repülés új mérföldkövét. Sokkal nagyobb teherbírás, akár 6-8 órát is meghaladó repülés egy üzemanyag-feltöltéssel, tágas törzs, a kor legmodernebb rádiós és inerciális navigációs rendszerei jellemezték az 1950-es, 1960-as évek „csúcsgépeit” Nyugaton és Keleten egyaránt. Nem véletlen, hogy két olyan, ma már klasszikus civil merevszárnyú is fontos katonai szerepet kapott, amelyek ekkor hódították meg a piacot.

A Szovjetunióban a mai napig hadrendben állnak a négyhajtóműves Iljuszin Il-18-as utasszállítókból átépített gépek, amelyek alapvetően négy fő feladatkörben szolgáltak és részben szolgálnak a hidegháborútól napjainkig. Az orosz haditengerészet legfontosabb, szárazföldi bázisú felderítő és tengeralattjáró-vadász típusa 1969 óta az Il-38 May, amelyet azóta természetesen többször is modernizáltak. A legutolsó az Il-38N Novella nevet kapott változat, az eredetileg indiai megrendelésre épült, a géptörzs első részének tetején kalapként elhelyezett Sea Dragon radar-

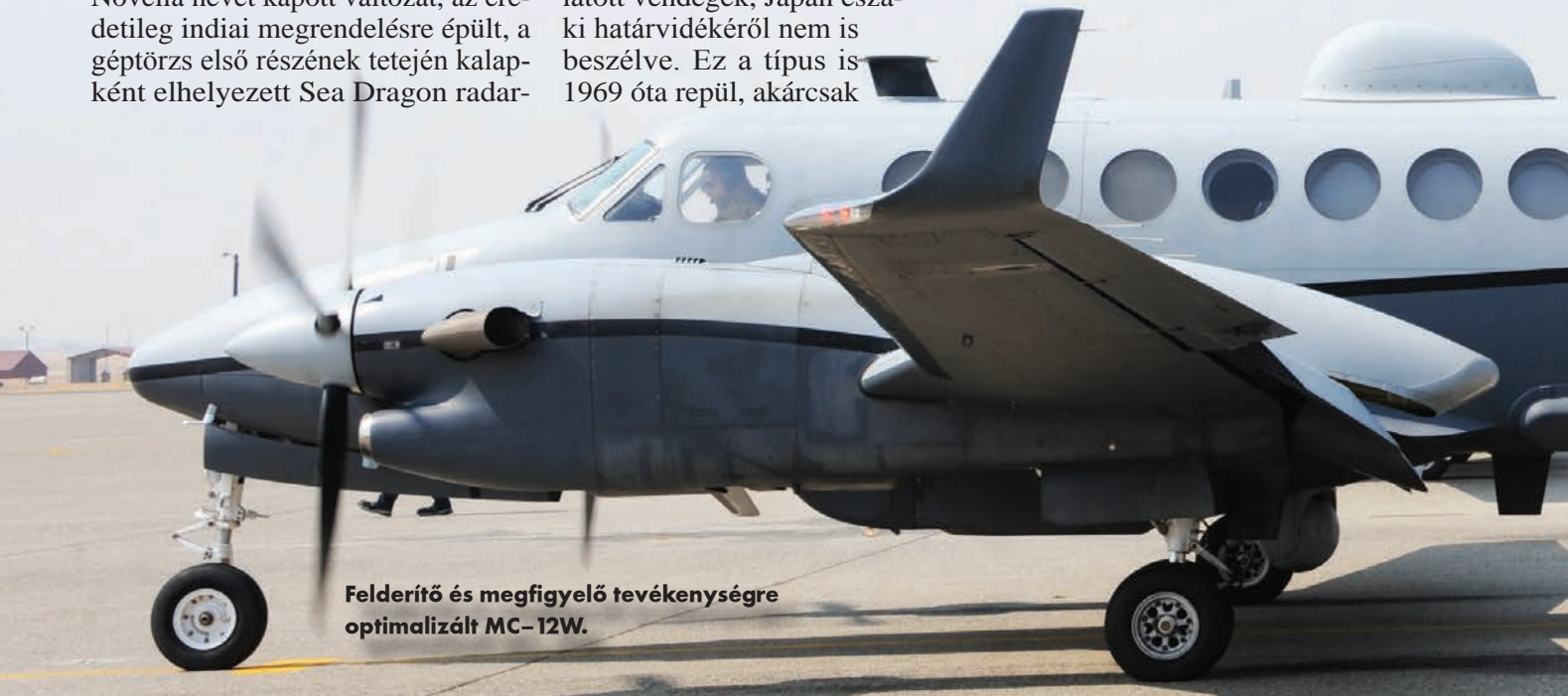
rendszerrel átépített Il-38SD-k orosz megfelelője. Mivel sugárhajtású változatnak egyelőre nyoma sincs, így várhatóan a haditengerészet összes, a legyártott hatvanötből még hadrendben álló Il-38-asát fokozatosan modernizálják majd.

Ennél sokkal kisebb méretű az Il-22-es flotta. Az Il-18D megnövelt hatótávolságú, nagyobb üzemanyag-tartályokkal épített utasszállítókból kialakított repülő harcálláspontokból 35 gép készült Il-22, illetve a modernebb, későbbi változatként Il-22M-11 típusjelzéssel. Itt a négy sugárhajtóművel gyártott, széles törzsű Il-96-300PU-k már átvették a feladatok legfontosabb részét – a jelenleg ötgépes flotta jelenti a mindenkori orosz elnök repülő erődjét, ahonnan a fegyveres erők minden egysége elérhető és irányítható.

A NATO-vadászpilóták talán a „sokantennás” Il-20 Coot rádióelektronikai felderítő és hadviselési gépként ismerik a legjobban, hiszen ezek rendszeresen repülnek az északatlanti szövetség légterei mellett. Főként a Balti-tenger nemzetközi légtérében tűnnek fel, de az Északi-tenger vagy a La Manche felett is sűrűn látott vendégek, Japán északi határvidékéről nem is beszélve. Ez a típus is 1969 óta repül, akárcsak

az Il-38-as, de annál több modernizációra esett át, hiszen létfontosságú feladatot lát el. Az utódnak szánt, szintén polgári gépből átalakított, Szíriát is megjárt Tu-214R-flottát jelenleg csak két példány alkotja, ám ez a típus gyártása gyakorlatilag leállt, ezért nagyobb mennyiségben várhatóan nem is áll hadrendbe. Az Il-20-asok szerepét így az Il-22-esekből átépített Il-22PP Porubschik veheti át. Ezek négy, roppant feltűnő oldaldobozba rejti a KNIRTI intézet L-415 elektronikai hadviselési rendszerét. A típus elsődleges feladata ugyanis a támadókötelékek elektronikai védelme, az ellenséges radarokat és rádióadásokat zavarva.

Az orosz légierő légi utántöltő flottáját jelenleg az Il-76-os katonai szállítógépből kialakított Il-78 Midas-ok alkotják, de egy ideig úgy tűnt, bővülni fog a típusválaszték. Még 2015-ben érkezett a hír: a cikkünkben repülő elnöki vezetési pontként bemutatott Il-96-osok mellé stratégiai légi utántöltő repülőgépek is érkehetnek. Az Il-96-400TZ változat építéséhez használt, ugyanakkor kevesebb kerozint fogyasztó hajtóművekkel ellátott polgári teher-

Felderítő és megfigyelő tevékenységre optimalizált MC-12W.

szállítókat szemeltek ki, melyek nagyobb távolságra több üzemanyagot vihettek volna magukkal. Az orosz védelmi minisztérium két gépet rendelt meg 2015-ben, de végül a túl magas költségek miatt már az első prototípus elkészítése után leállította a projektet.

NYUGATI SIKEREK

Annál jobban „bejött” a légi utántöltés a világ két legnagyobb repülőgép-gyártójának, az amerikai Boeing-nak és az európai Airbus-nak. A Boeing már a léghűtéses csillagmotoros stratégiai bombázókból, a második világháborús B-29-esből, majd később a B-50 Superfortress-ekből is légi utántöltő gépeket faragott (KB-29M/MR/P, illetve KB-50/J/K típusváltozatok), így már 1948-ban elkezdte a tapasztalatok gyűjtését e komoly technikai kihívásokat jelentő feladatkörben. Azonban hamar kiderült, modernebb alapra van szükség a sugárhajtású stratégiai bombázógépek, majd a vadászbombázók „itatásához”: megszületett tehát a világ máig legsikeresebb

C-40A Clipper: minden belefér.

tankere, a KC-135 Stratotanker. Már itt is előbukkan a „polgári kapcsolat”: e típusnak közös az őse a világ légi közlekedését örökre megváltoztató Boeing 707-es sugárhajtású utasszállító géppel. Mindkettőt a 367-80-asból (becenevén Dash 80-asból) fejlesztették ki a mérnökök, bár a Stratotanker keskenyebb és rövidebb. A Boeing talán legsikeresebb nagy hatótávolságú utasszállítójának egyik teherváltozatára, a 767-2C-re alapul a KC-46A Pegasus, melynek első, sorozatgyártott példánya a tervek szerint még az idén hadrendbe állhat.

Váltótípusra várnak ugyanakkor az öreg KC-10A Extender-ek: a DC-10-30CF civil teherszállító bázisán kifejlesztett, stratégiai tanker- és tehergép-flotta 60 amerikai és KDC-10 jelzéssel két holland gépet foglal magában. A jelenlegi információk szerint még legalább

20 év szolgálat vár az 1981-ben rendszeresített modellre.

Az Airbus az A310-es, széles törzsű, nagy hatótávolságú utasszállító átalakításával lépett be a légi utántöltés világába. Az első generációs európai tankerekből négyet a német légierő használ, A310 MRTT néven, kettőt a kanadai királyi légierő CC-130B típusú gépekkel vezéssel.

Ennél sokkal sikeresebb lett az utód típus, az A330 MRTT. A modernebb, nagyobb üzemanyag-kapacitású légi benzinkutakból elsőként

Az EC-121 is utasszállítóként kezdte...

A 2020-as évek végéig hadrendben maradhat a Sentinel R.1.

Ausztrália rendelt, ahol a KC-30A jelzést kapta (7 gép) a kizárólag „haditengerész”, azaz hajlékony csöves utántöltésre alkalmas merevszárnyú

A legnagyobb flottát a Brit Királyi Légierő tudhatja magáénak: az AirTanker konzorciumtól bérelt tankerek közül hét KC2 (két hajlékonytömlős töltési pont), öt KC3 (három hajlékonytömlős töltési pont) és két, KC3-asnak átépíthető, de VIP- és személyszállítási feladatokra használt hibrid változat repül brit felségjelzéssel. Szaúd-Arábia hat, míg az Egyesült Arab Emírátságok három, merev légi utántöltő csővel és a szárnyak alatti hajlékony tömlős konténerekkel egyaránt felszerelt A330 MRTT-t vásárolt.

Ez a típus lesz a leendő európai közös NATO-tankerflotta alaptípusa is. A nemzetközi többfeladatú tanker-szállító flotta (Multinational Multi-Role Transport Fleet – MMRTT) öt gépe a hollandiai Eindhovenben, három a német Köln-Bonn repülőtéren települ majd.

MESSZE LÁTNI

A Boeing és a Airbus között az alapja a világ eddigi legsikeresebb légtérelenőrző és korai radarfel-

derítő típusának, az E-3 AWACS-nek is. Amikor az amúgy szintén civil Lockheed L-1049 Super Constellation-ből átépített, még hagyományos dugattyúmotoros EC-121 Warning Star-ok utódját keresték, az amerikai vállalat a már sorozatban gyártott 707-esekhez nyúlt egy teljesen új sugárhajtású kifejlesztése helyett. Jól tette: az amerikai, a szaúd-arábiai, az egyesült királyságbeli és a közös NATO-flottában repülő AWACS-ek még évtizedekig velünk maradnak. Csakúgy, mint a japán E-767-esek, amelyek a 767-200ER-eken alapulnak. A négygépes miniflotta 2000-ben állt hadrendbe.

S ha már kicsi, akkor legyen tényleg az: irány a 737-esek csodálatosan tarka katonai tárháza. A világ egyik legsikeresebb keskenytörzsű típusa ugyanis már most is többféle feladatkörben ismeretes a légierő és a haditengerészet kötelékében. A korai 737-200-asokból lett az amerikai T-43 haladó navigátori kiképzőgép (19 példány, amelyekkel az amerikai ne-

Wedgetail: kicsi, de messzire lát.

hézbombázók szakembereit képezték), s az egyetlen indonéz 737MP Surveiller haditengerészeti felderítő. Számos állam politikai és katonai vezetőit is ilyen gépek repítették, persze VIP-változatként.

A légtérelenőrző gépek piacát a 737 AEW&C „borította fel” 2004-től: egyszerre komoly, házon belüli vetélytársa támadt a jó öreg

A géptörzs első részének tetején kapott helyet az Il-38SD radarrendszere.

Az indonéz 737MP Surveiller haditengerészeti felderítőből csak ez az egy példány létezik.

E-3 AWACS-nek. A hagyományos, kerek dóm alá rejtett, körbe forgó AN/SPY-2 helyett a 737-eseken egy szintetikus apertúrájú, a törzs tetejére épített szögletes MESA található, melyet a Northrop Grumman

A mindenki által ismert AWACS.

fejlesztett ki és szállít. A 14 elkészült gépből hat ausztrál, 4-4 pedig dél-koreai, illetve török felségjelzést visel.

CSEENDBEN, HALKAN

A különleges műveleti erők előszeretettel használnak teljesen polgáriknak látszó gépeket bevetéseik során. Így számos egyhajtóműves Pilatus PC-12-es vagy az afganisztáni mindennapok szürke eminenciása, az általában hófehér, apró amerikai lajstromjelet viselő, idősödő Dash-8-200-as válik tulajdonképpen katonai szállítógéppé. Ennél kevésbé rejtett a Super King Air Beechcraft 1900-as könnyű, két turboprop hajtóműves, kis hatótávolságú gép katonai változatának valódi feladata: az antennaerdő például azonnal

elárulja, ha egy MC-12W Liberty felderítő és megfigyelőről van szó. Az apró, de csúcsmínőségű megfigyelőrendszerekkel, kamerákkal tömött gépek – a fedélzetükön az eszközöket kezelő specialistákkal – elsősorban Afganisztán és Irak felett tevékenykednek 2009 óta, de persze bárhol felbukkanhatnak, ahol amerikai érdekeket kell védeni.

Apropó, Afganisztán: a Bombardier Global Express nagy hatótávolságú, sugárhajtású VIP üzleti repülőgép is remek alapot jelentett két, speciális katonai típusnak. Az E-11A BACN nagy magasságban repülve az Afganisztánban harcoló amerikai erők kommunikációs csomópontjaként működik. A Brit Királyi Légierő ötgépes Raytheon Sentinel R1-flottája szintén ezen hadszíntér sajátosságai miatt állt hadrendbe 2008-tól. A típus ragyogóan bevált, mint felderítő, megfigyelő és a kiemelten fontos célpontokat azonosító eszköz. Bár 2010-ben már ki akarták vonni, a politikai vezetés (erős katonai nyomásra) meggondolta magát: még legalább a 2020-as évek végéig hadrendben maradhatnak a jellegzetesen púpos, szürke gépek.

HADITECHNIKA

Hagyományos meghajtás, új fenyegetések

A HIDEGHÁBORÚ LEZÁRULTÁVAL NAGYJÁBÓL KÉT ÉVTIZEDRE HÁTTÉRBE SZORULTAK A HAGYOMÁNYOS, DÍZELELEKTROMOS MEGHAJTÁSÚ TENGERALATTJÁRÓK. AZ ELMÚLT ESZTENDŐKBEN AZONBAN EZ A HELYZET GYÖKERESEN MEGVÁLTOZOTT...

A hagyományos tengeralattjárók kis mérete miatt szűkek a belső terek.

A VISSZATÉRŐK

Apró, de hatásos: a Type 209/1400 változat, melyet Egyiptom rendelt meg.

Nem véletlenül: a 2010-es évek elejére teljesen átalakult geopolitikai-stratégiai helyzet felértékelte a hagyományos, azaz nem nukleáris meghajtású tengeralattjárók szerepét. Ehhez társult az új, modern fegyverek, rendszerek kifejlesztése, a légköri oxigéntől független meghajtás (Air Independent Propulsion – AIP) szélesebb körben történt elterjedése. Minden a rendelkezésre áll ahhoz, hogy a dízel-elektromos tengeralattjárók második aranykora bekövetkezzen. Az értékesített darabszámok alapján kicsi, de az elköltött pénzt tekintve annál tekintélyesebb piac érdekessége, hogy a komolyabb gyártók és a fontosabb felhasználók között sok ezer kilométer a távolság.

SÁRKÁNY VAGY MEDVE?

1991 körül – a szakértők egybehangzó becslése szerint – nagyjából 800 tengeralattjáró (300 nukleáris, 500 dízel vagy dízel-elektromos meghajtású) volt hadrendben. Ez a szám mára alig négyszázra olvadt, s ezek közül 250 egységet hajtanak meg belső égésű és elektromos motorokkal. Érdekes tény, hogy bár a hadra fogható hajók mennyisége csökkent, az alkalmazó országoké nem: akinek 1991-ben volt, annak most is van ilyen fegyverrendszere. Ez a jövőben sem változik, hiszen mindegyik állam valós és bizonyos területeken igen erősen növekvő

vő stratégiai kihívásokkal kénytelen szembenézni.

Ez pedig vásárlásokat, fejlesztéseket jelent. Azonban itt is van egy érdekes kettősség: ugyan az elkövetkezendő évtizedekben várható tengeralattjáró-beszerzések költségének kétharmadát a nukleáris meghajtású vadász és rakétahordozó egységek viszik majd el, darabszámban a hagyományos társaik lesznek erős túlsúlyban. Nagyon kevés tengeri hatalomnak lesz elérhető a stratégiai képességeket jelentő, atomhajtású hajók megvásárlása.

A két „legforróbb” területnek a Csendes-óceán és a Nyugat-, illetve Észak-Európa környéki vizek számítanak. Kína és Oroszország, bár erősen eltérő okokból és módszerekkel, de érezhetően növelte stratégiai jelentőségét. Ez viszont sem a NATO-t,

sem a Kínával egy térségen osztozkodó országokat nem tette boldoggá, így nem meglepő, hogy már eddig is számos komoly tengeralattjáró-megrendelés született.

A gyártók köre leginkább Európában koncentrálódik. Bár több ország épít ilyen hajókat licenc alapján, a fejlesztések döntő többsége ezen a kontinensen valósul meg, méghozzá francia, német és orosz vállalatoknál.

ÉVEK ÉS RUTIN

A német Thyssenkrupp Marine Systems (TKMS) tekinthető jelenleg a piac vezető szereplőjének. Több évtizedes tapasztalatának gyümölcse az a széles termékkála, amely az 1960-as évek óta többször modernizált, 1810

A Soryu-osztály egységeit a fegyverexport-tilalom miatt csak a japán haditengerészet alkalmazza.

tonnás vízkiszorítású Type 209-essel kezdődik. A nyolc, 533 milliméter űrméretű torpedóvetőcsővel felvértezett típust a ma már a Thyssenkrupp-hoz tartozó Howaldtswerke-Deutsche Werft (HDW) kifejezetten exportcélokra fejlesztette ki, a partokhoz közelebbi tengerekre optimalizálva. A vásárlók között van Argentína, Bolívia, Brazília, Dél-Afrika, Dél-Korea, Chile, Ecuador, Egyiptom, Görögország, India, Indonézia, Kolumbia, Peru és Törökország. E nemzetek az átvett 209-esek jelentős részét még a mai napig hadrendben tartják, köszönhetően a különböző felújításoknak, átépítéseknek.

A cég első üzemanyagcellás típusa a Type 212 volt, amely német-olasz összefogással valósult meg. Az 1830 tonna vízkiszorítású, hat, 533 milliméteres torpedóvetővel ellátott hajókból eddig hat állt német, míg négy olasz (Sauro-osztály) hadrendbe. A DM2A4 Seehecht és a Whitehead Alenia Sistemi Subacquei Black Shark irányított torpedókkal, illetve hamarosan IDAS kis hatótávolságú infravörös légvédelmi rakétarendszerrel felszerelt hajókkal már nagyobb

távolságban is eredményesen lehet műveleteket végrehajtani: az olasz TODARO (S526) 2008-ban hat hónapon keresztül az Egyesült Államok partjaihoz közel gyakorlatozott az amerikai haditengerészet kijelölt egységeivel. A meghajtórendszert dicséri, hogy 2013-ban a német U-32 18 napig a felszínre bukkanás nélkül tudott haladni – mindeközben a hírek szerint egy amerikai repülőgép-hordozó köteléket is megtizedelt, persze csak virtuálisan.

A Type 212/212A exportváltozata a Type 214, amely polimer elektrolit membrános hidrogéncellákkal (PEM) kiegészített dízel hajtóművel halad. A fő különbség a 212-es osztály nem mágneses törzse helyett épített hagyományos hajtótest, illetve néhány belső rendszert is lecseréltek „nem titkosra”. A modern hajóosztályból Dél-Korea, Görögország, Portugália és Törökország is vásárolt; e nemzetek aztán a saját igényeiknek megfelelő radarokat, szonárokat, kommunikációs és elektronikai hadviselési rendszereket építettek be a hajókba.

Szingapúri megrendelésre épül az Archer-osztályt leváltó Type 218SG;

a készülő négy egységet kifejezetten mélytengeri, nagy távolságú műveletekre optimalizálták. Viszonylag kevés adat került napvilágra ezekről a hajókról: a tervezett vízkiszorításuk 2000 tonna, hosszuk 70 méter, s 28 fős legénységgel üzemelnek majd. Leendő fegyverzetük, szonár- és radarrendszerük egyelőre ismeretlen.

RIVÁLIS A SZOMSZÉDBAN

A németek legnagyobb riválisa a francia Naval Group. A korábban DCNS néven ismert cég szintén több évtizedes múltra tekinthet vissza a piacon. Az általuk kínált Scorpène-osztály

nagy vonalakban a Type 214-re hasonlít, de nincs levegőfüggetlen meghajtása (AIP). Pedig a cég rendelkezik saját, MESMA nevet kapott rendszerrel, de ez egyelőre nem aratott sikert a meg-

A Scorpène-osztályú tengeralattjárókat négy ország tartja hadrendben.

rendelőknél. Ennek (a „sima” dízel-elektromos rendszerekhez képest nagyobb költségek mellett) az is az oka lehet, hogy részben olyan országok vásárolták meg (Malajzia és India mellett Brazília és Chile), ahol kisebb a „víz alatti verseny”, azaz nincsenek komoly vetélytársak. Így a nagyobb harcászati értéket jelentő, hosszabb víz alatti manőverezési képesség nem alapvető fontosságú. A kialakításától függően 1565–2000 tonna vízkiszorítású hajó hat, 533 milliméteres vetőcsövéből Black Shark irányított torpedók, SN.39 Exocet, hajók elleni rakéták vagy aknák alkalmazhatók.

A Naval Group – érdekes módon – egy nukleáris meghajtású hajót, a francia haditengerészetnek szánt Barracuda-osztályt is átalakított dízel-elektromosra. A 4500 tonnás, tehát kifejezetten nagy számú, mélytengeri műveletekre szánt Shortfin Barracuda-osztályt az ausztrál királyi haditengerészet SEA-1000 projektje követelményeinek megfelelően építették át. A korábbi Collins-osztály helyére végül ezek a hajók érkeznek majd a kormány 2016. áprilisi döntése alapján. A tervek szerint 12 egységgel gazdagodik az ausztrál flotta, s 2020–2021 körül kezdődhet meg az első tengeralattjáró építése.

FELEMÁS EREDMÉNYEK

Természetesen a tengeralattjárók esetében is meghatározó szerep jut az ex-szovjet/országi hadiiparnak. Az Egyesített Hajógyártó vállalat legismertebb, a világon széles körben használt terméke a hosszú életű, hidegháborús veterán Kilo-osztály, amely az 1980-as évek óta számos komoly modernizáláson esett át. Az eredeti, Projekt 877-es hajók üzemeltetői között találjuk Oroszország mellett Algériát, Indiát, Iránt, Kínát, Lengyelországot és Romániát is. A továbbfejlesztett Projekt 636-osokra algériai, kínai, orosz és vietnami felségjelzés került. A legfeljebb 4000 tonna vízkiszorítású Kilo-k is hagyományos, dízel-elektromos meghajtásúak, s a hat, 533 milliméteres vetőcsövből nemcsak aknákat és irányított torpedókat, de a legmodernebb egységeknél akár Kalibr cirkálórakétákat is lehet alkalmazni. A tengeralattjáró-vadász repülőgépek és helikopterek ellen az orosz egységek 9K34 Sztrela-3 (SA-N-8 Gremlin) vagy 9K310 Iglá-1 (SA-N-10 Gimlet) infravörös, kis hatótávolságú légvédelmi rakétarendszereket indíthatnak.

A váltótípus, a Lada-osztály (Projekt 677) egyelőre nem bizonyult sikertörténetnek. Eddig csak a

SZANKT-PETERBURG (B-585) állt hadrendbe 2010-ben, s további két egység épül. A hajó még mindig gyermekbetegségekkel küzd, így egyelőre az öt, már megrendelt példányon felül nem terveznek további megrendeléseket az oroszok, s exportálni sem sikerült a balszerencse sújtotta osztályt.

A KIS HALAK

A „három óriás” mellett persze vannak más tervezőirodák is a piacon, mint például a svéd Kockums, amely nemrég került át a TKMS-től a Saabhoz. Az A26-os hajóosztályból két egységet a svéd királyi haditengerészet vásárolt meg, de az 1900 tonnás, dízel-elektromos és AIP meghajtású tengeralattjárókra még nem sikerült újabb vevőt találni.

Ázsiában is vannak helyi, de külső beszállítókra támaszkodó gyártók. A japán, 2900 tonnás SORYU-osztály csak a japán önvédelmi haditengerészetnél szolgálhat (ott kilenc egység már hadrendbe állt, további öt építése folyamatban van), hiszen a szigetország alkotmánya szigorúan korlátozza a fegyverexportot. Érdeklődő pedig lenne a 4000 tonnás, nyílt óceánokon is kiválóan alkalmazható, modern hadihajókra...

Az Észak-Koreával jelenleg is feszült viszonyban lévő Dél-Korea a licenccgyártást választotta: a KSS-I alapja a német Type 209, a KSS-II-é pedig a fejlettebb Type 214. A leendő KSS-III viszont a tervek szerint már hazai tervezésű és fejlesztésű lesz.

S végül nem szabad megfeledkezni az Ázsia legnagyobb flottáját üzemeltető Kínáról sem. Ők a szovjet Romeo-osztály másolatával kezdték, de a Type 035 Ming-osztály ma már elavultnak számít. Szintén a szovjet hatások befolyását mutatja a modern, 2250 tonnás vízkiszorítású Type 039 Song-osztály, illetve a modernizált, jelenleg is gyártott, már 3600 tonnás Type 039A Yuan-osztály. Ez utóbbiról olyan információk jelentek meg, hogy már AIP-meghajtással szerelték fel. Igaz, a hírek szerint ez nem teljesen saját fejlesztés: a svéd Kockums gyár Stirling-rendszerét vették alapul, miután megszerezték azt az informatikai felderítés és a hírszerzés segítségével.

Megsemmisíteni az antantot

MOST VAGY SOHA!

A német haditervek két kovácsa,
Hindenburg és Ludendorff.

A NÉMET HADVEZETÉS AZ ÖSSZES TARTALÉK BEVETÉSÉVEL, ILLETVE AZ OROSZORSZÁGGAL KÖTÖTT BÉKE EREDMÉNYEKÉNT KELETEN FELSZABADULT CSAPATOKKAL 1918 TAVASZÁN DÖNTŐ CSAPÁST AKART MÉRNI A FRANCIAKRA ÉS A BRITKRE A NYUGATI HADSZÍNTÉREN, MIELŐTT AZ AMERIKAIÁK GYÖKERESEN MEGVÁLTOZTATNÁK AZ EURÓPAI ERŐVISZONYOKAT.

A német legfelsőbb hadvezetés (Oberste Heeresleitung – OHL) még 1917. november 11-én hozta meg a döntést: 1918 tavaszán hatalmas offenzívát indít nyugaton. A korlátlan tengeralattjáró-háború nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, ráadásul 1917 áprilisában az Egyesült Államok is belépett az első világháborúba az antant oldalán. Ez utóbbi gyakorlati következményeként hozzávetőleg egymillió amerikai katona Európába szállítására lehetett számítani, ami gyökeresen megváltoztatná az erőviszonyokat. Nem meglepő tehát, hogy az orosz kapituláció eredményeként előállt helyzetet a németek igyekeztek kihasználni: a keleti hadszíntéren felszabaduló csapataik átcsoportosításával átmenetileg erőfölényt akartak kialakítani nyugaton. Gyakorlatilag ez kínálta számukra az utolsó esélyt arra, hogy a franciákra és a britekre döntő csapást mérjenek – vagy legalább előnyös pozícióból béketárgyalásokra kényszerítsék őket –, mielőtt az amerikaiak minden erejükkel bekapcsolódnak a küzdelembe.

BIZTOS KELL EZ?

A német hadiipar 1918 elején jelentősen növelte a teljesítményét, s elérte a háború alatti legmagasabb szintet, de ezt tovább fokozni már nem tudta. Ráadásul minden erőfeszítése dacára messze elmaradt az antant akkori haditermelése mögött. A katonai erőviszonyok sem sok jóval kecsegtettek: bár a németek minden addiginál nagyobb, mintegy négymillió seregét sorakoztathattak fel a nyugati hadszíntéren, velük szemben ötmillió antantkatona állt. Igaz, az áttörésre kiszemelt térségben a támadók voltak fölényben: kétszer akkora erőt koncentráltak ott, mint ellenfeleik.

Adódik a kérdés: ilyen előjelek mellett miért erőltették ennyire a németek az offenzívát? Mert a katonai és a politikai vezetésnek nem létezett más terve. Egy esetleges kompromisszumos megoldás keresése a vereség beismerését jelentette volna, amire nyomban felbomlik a központi hatalmak (Németország, Osztrák–

A szövetségesek hadiipari termelésével a németek nem vehették fel a versenyt.

Magyar Monarchia, Törökország, Bulgária) koalíciója. A haderőt Paul von Hindenburggal közösen irányító Erich Ludendorff tábornok az emlékiratában ezzel kapcsolatban azt írja: „A négyes szövetséget csupán a német fegyverek győzelmébe vetett remény tartotta össze.”

A német vezetés úgy számolt, hogy egy hatalmas támadással Franciaország összeroppantható. Első lépésként éket akartak verni a franciák és a britek közé, hogy ezután északra fordulva az utóbbiakat visszaszorítsák a La Manche partjára, majd kiűzzék őket a kontinensről. Ezt követően pedig döntő csapást mértek volna a magára maradt, egyben a szigetországból érkező utánpótlástól megfosztott francia haderőre, amely így térdre kényszerül.

KI HAZUDOTT?

A haditervek kovácsolásával párhuzamosan az Osztrák–Magyar Monarchia az olaszok felett aratott caporettói győzelmet, illetve az Oroszországgal kötött békét a nyugati hadszíntéren dúló harcok kompromisszumos lezárásával kívánta egybekapcsolni. Együttműködési hajlandóságát a dualista birodalom 1917 végén érzékeltette német szövetségesével, illetve Franciaországgal és Nagy-Britanniával egyaránt.

A nyugati antanthatalmak nem zárkóztak el a Monarchia szándékai előtt. Noha Németországgal szemben elutasítottak minden kompromisszu-

mos megoldást, az osztrák–magyar közeledés iránt 1918 elején mutattak érdeklődést, hiszen a Monarchia kiválása nyomán az olasz hadszíntéren lekötött erőiket Franciaországba vezényelhetnék volna, ami számottevően növelné a várható német offenzíva elhárításának esélyeit. Mivel azonban az amerikai erősítések beérkezésére csak néhány hónapot kellett várniuk, a különbékéért jelentős árat kértek, amelyet az osztrák–magyar vezetés semmiképpen sem akart megadni. Nagy-Britannia és Franciaország ugyanis korábban már elkötelezte magát Olaszország, illetve a balkáni szövetségesek felé is, ebből adódóan a különbéke a Monarchia szempontjából komoly területi veszteségekkel járt volna.

Mindezeket felül a dualista birodalom ekkor, vagyis 1918 elején már jelentősen függött Németországtól. Így azután a Monarchia vezetése végül elfogadta a német koncepciót, miszerint nyugaton a kompromisszumos megoldás keresése helyett döntő győzelmet kell aratni. Ebbe illeszkedve a franciaországi német offenzívával egyidejűleg nagyarányú támadást tervezett Olaszországban; az ott aratandó diadallal a Monarchia elérheti balkáni céljait, egyszersmind biztosítja a birodalom fennmaradását is – vélte a katonai és a politikai vezetés.

A német függést példázta Ottokar Czernin külügyminiszter 1918. április 2-án, a bécsi városi tanács küldöttsége előtt mondott beszéde is, melyben megpróbálta az akkor már

zajló nyugati hadművelet célját a status quóért folyó küzdelemmel azonosítani. Szavai szerint a francia vezetés csak azért harcol, mert Elzászt és Lotaringiát meg akarja szerezni a németektől, nem hajlandó elfogadni a status quót, és ezért ontatja katonái vérért. „Isten a tanúm, hogy az új offenzíva elkerülése érdekében minden lehetőt megkísérletem. Röviddel a nyugati támadás megkezdése előtt Georges Clemenceau francia miniszterelnök azon kérdést intézte hozzám, hogy vajon kész lennék-e tárgyalásokba bocsátkozni, és milyen alapon. Berlinnel egyetértésben tüstént azt válaszoltam, hogy erre hajlandó vagyok, s semmi más békeakadályt nem látok, mint Franciaországnak Elzász-Lotaringiára vonatkozó igényét. Párizsból azt válaszolták, hogy ezen az alapon tárgyalni nem lehet.”

Czernin beszéde Clemenceau-t nehéz helyzetbe hozta. Az osztrák–magyar külügyminiszter azon utalása, miszerint Franciaország Elzászért és Lotaringiáért folytatja a harcot, és azokról nem

hajlandó lemondani, nem zavarta a miniszterelnököt, hiszen ez nyílt hadicélja volt országának. Czernin szaviból ugyanakkor kiderült: tárgyalásokat kezdeményezett az ellenséges kormány képviselőivel. Ez már csak azért is tűnt kínosnak, mert Clemenceau ebben az időben börtönbe csukatta azokat, akik Franciaországban egyáltalán beszélni mertek a kompromisszumos békéről. Most pedig ország-világ megtudhatta, hogy ő maga tartott titkos kapcsolatot az ellenséggel a békelehetőségek kipuhatólása érdekében.

Clemenceau április 3-án rövid választ adott a vádakra: „Czernin gróf hazudott”. Erre az osztrák–magyar külügyminiszter a nyilvánosság elé tárta azon különbéke-tárgyalás részleteit, melyet az osztrák Nikolaus Revertera folytatott 1918 februárjában a francia megbízottal, Abel Armand gróffal. Clemenceau feleletében kijelentette, hogy ezeket a megbeszéléseket jóval korábban a Monarchia kezdeményezte. Czernin április 7-i nyilatkozatában reagált: lényegtelen, ki kez-

deményezte a tárgyalást, az a fontos, hogy Franciaország Elzászt és Lotaringiát meg akarja szerezni. Clemenceau erre hivatalos sajtóközleményt adott ki, miszerint 1917 márciusában maga az osztrák–magyar uralkodó ismerte el saját kezű levelében Franciaország jogos igényét a két területre. A miniszterelnök ezzel arra a dokumentumra utalt, amelyet Károly császár a sógora, a belga hadseregben szolgáló Sixtus herceg révén juttatott el a francia kormányhoz.

Czernin nem tudott a Sixtus-leveletről, ezért az 1918. április 10-én kiadott nyilatkozatában bátran nevezte valótlannak Clemenceau kijelentését. Válaszul április 12-én a francia miniszterelnök nyilvánosságra hozta az egész Sixtus-levelet. Czernin kénytelen volt elismerni

Az Európába érkező amerikai csapatok száma hónapról hónapra növekedett.

az írás valóságát – főként miután az uralkodótól végre megfelelő tájékoztatást kapott –, de arra hivatkozott, hogy az inkriminált mondat utólagos hamisítás. Ezt azonban már senki sem hitte el. A külügyminiszter április 14-én bele is bukott a botrányba, a helyére ismét Burián István került. A baklövés ugyanakkor Károly szavahihetőségét is jelentősen megtépázta. Különösen romboló hatása volt a töréteknek a németekkel ápolatára. Legfőbb szövetségeseit tudniillik rendkívül megdöbbentette az, hogy Károly német területek átadására kívánt különbékét kötni.

CÉLKERESZTBEN A BRITEK

Mint korábban említettük, a németeket sürgette az idő, hogy mielőbb kicsikarják a döntést. Az antantot viszont épp ellenkezőleg: ők abban voltak érdekeltek, hogy az amerikai segítség beérkezése előtt erre ne kerüljön sor. A Hajdu Tibor–Pollmann Ferenc szerzőpáros „A régi Magyarország utolsó háborúja” című könyvében ezzel összefüggésben megjegyzi: a veszély valódi nagyságát ugyanakkor sem a francia, sem a brit hadvezetés nem ismerte fel. Mindezek tetejébe a közös főparancsnok-

ság ügye is holtpontra jutott. Bár a felek már 1917 novemberében, Rapallóban megállapodtak egy versailles-i székhelyű „szövetségesközi legfelsőbb haditanács” létrehozásáról, a testületet nem ruházták fel a hadműveletek koordinálásának jogosítványával. A franciák és a britek egyaránt a saját szempontjaikat tekintették előbbre valóknak: a brit expedíciós erőket irányító Sir Douglas Haig a La Manche partjának védelmét favorizálta, Henri Philippe Pétain francia főparancsnok ellenben Párizsét. Pedig a szövetségesek közötti együttműködésre hatalmas szükség lett volna a fenyegető német támadás árnyékában, melynek előkészületei javában zajlottak.

Az offenzívára vonatkozó elképzelések közül Ludendorff terve érvényesült: ő először a gyengébbnek tarott brit haderőt kívánta megsemmisíteni, ezt követően mért volna csapást a szigetországtól és az utánpótlástól nagyrészt elszigetelt franciákra.

Haig katonái a tengerparttól az Oise folyóig terjedő frontszakaszt tartották. Ludendorff a brit és a francia vonalak találkozásánál, egészen pontosan a St. Quentin városától északra és délre eső 70 kilométer széles szakaszt célozta meg. Ott ugyanis a brit védelem gyengébb volt, mint a La Manche partján, vagy Arras városa körül. A támadásra kiszemelt térségben ráadásul számítani lehetett arra is, hogy az antanthatalmak közötti koordináció hiánya miatt a britek nem kapnak időben segítséget a franciáktól. Ludendorff elképzelése szerint a kiszemelt szakasz balszárnyán támadó erő (18. hadsereg) a Somme folyóig és a Crozat-csatornáig előrehatol, és ezt a vonalat szilárdan tartva megakadályozza a franciák esetleges beavatkozását a harcokba. Ezzel párhuzamosan a jobbszárny és a centrum (17. és 2. hadsereg) az áttörés után északnyugat felé fordul, és a teljes brit védelmet hátba támadva megsemmisíti azt.

Ludendorff az áttörés új módszerét dolgozta ki. Az előkészítő tüzérségi tűz idejét csökkentette, erejét ugyanakkor hatalmas mértékben növelte, egyben jelentős számú

gázlövedéket is bevetni készült, hogy a terep felszaggatása nélkül semlegesítse a védelmet. A gyalogság közvetlenül a tüzhenger után ment. A legelől haladóknak az ellenállás leküzdése után azonnal tovább kellett nyomulniuk, nem volt feladatuk a lövészárkokban és bunkerekben megbúvó erők megsemmisítése. A támadó gyalogság vitt magával aknavetőket és könnyen mozgatható lövegeket, így a tüzérség támogatása nélkül is utat törhetett magának. Ily módon – vélte Ludendorff – egyetlen csapással teljes mélységében átszakítják a védelmet, és mögötte megvalósítják a mozgóháborút. Ehhez ugyanakkor arra lett volna szükség, hogy a frontvonalon ütött résen komoly erőt juttassanak a védelem mögé, egyúttal biztosítsák annak utánpótlással történő ellátását. A megvalósításhoz nélkülözhetetlen feltételekkel azonban nem rendelkeztek a németek. A kezdeti sikerre reális esély mutatkozott, de még a teljes mélységű áttörés sem lett volna akadályos annak, hogy a hadszíntér egészét tekintve túlerőben lévő antant a kritikus helyre tartalékokat irányítson. Ezt meggátolni csak akkor lehetne, ha egyidejűleg más helyeken is támadást indítanak a németek. Erre viszont nem állt rendelkezésükre elegendő erő.

KUDARCCAL FELÉRŐ SIKER

A „Michael” fedőnevű offenzíva 1918. március 21-én hajnalban 4.40-kor kezdődött a 3. és az 5. brit hadsereg állásait ért hatalmas erejű német ágyúzással, délelőtt 9.40-kor pedig megindult a gyalogság is a tüzérségi tűz és a köd védelmében. A támadás első két napján egészen kora délutánig köd volt, különösen a szerfölött széles frontszakaszt tartó 5. hadsereg körzetében, s ez nehezítette a védők dolgát.

A hadművelet német szempontból jól indult, hiszen már az első nap során szinte az egész frontvonalon 4–5 kilométer mélységben betörték a brit állásokba. A védők azonban nem roppantak össze, és sikeresen lassították az ellenség előrenyomulását, különösen a támadás jobb szárnyán, a hadművelet kulcsfontosságú térségében, ahol a németeknek északnyugati irányba fordulva hátulról kellett volna felgöngyölíteniük a teljes brit haderőt. A bal szárny és a centrum ugyanakkor jól haladt előre, s ezt látva Ludendorff a fő csapásirány áthelyezéséről döntött. Két hadserege el is jutott Amiens városának közelébe, de ott megrekedt az offenzíva. A „Michael” hadművelettel a németek hozzávetőleg 65 kilométert jutottak előre, visszafoglalták

A rohamcsapatok főszerepet vállaltak a németek 1918. tavaszi offenzívájában.

az 1916 során elvesztett területeket, ráadásul mintegy tizenöt kilométer széles rést ütöttek az antant vonalán, ám a siker kiaknázásához már nem állt rendelkezésükre megfelelő erő. A brit védelmet nem tudták megsemmi-

A St. Quentin-nél vívott harcokban a város katedrálisa is súlyosan megrongálódott.

síteni, eredeti céljukat nem érték el. Mindezek tetejébe a fő csapásirány megváltoztatása miatt nem északnyugati, hanem délnyugati irányba hajlott a támadás. Ludendorff március 28-án megpróbálkozott a védelmen ütött rés kitérítésével (ez volt a „Mars” hadművelet), de kudarcot vallott. Áprilisra 239 ezer embert veszített, rohamcsapatainak jó része felmorzsolódott, míg az antant vesztesége 178 ezer brit és 77 ezer francia katona volt.

A brit és a francia haderő összehangoltságának hiánya minden korábbinál világosabban látszott, ami végre

cselekvésre sarkallta a döntéshozókat, s 1918. április 14-én kinevezték Ferdinand Foch tábornokot a nyugati hadszíntéren harcoló szövetséges csapatok főparancsnokává.

Mindeközben Ludendorff újra próbálkozott, ám ezúttal északabbra, az Arras városa és a La Manche közti brit frontvonal középpontjában, az első világháború korábbi szakaszaiban már több összecsapás helyszínéül szolgáló Ypres közelében elterülő Armentiéres településénél támadott. Az 1918. április 9-én indított „Georgette” hadművelet a csatorna kikötőinek elvesztésével fenyegetett, így nagyobb veszélyt jelentett az antant számára, mint a „Michael” fedőnevű offenzíva.

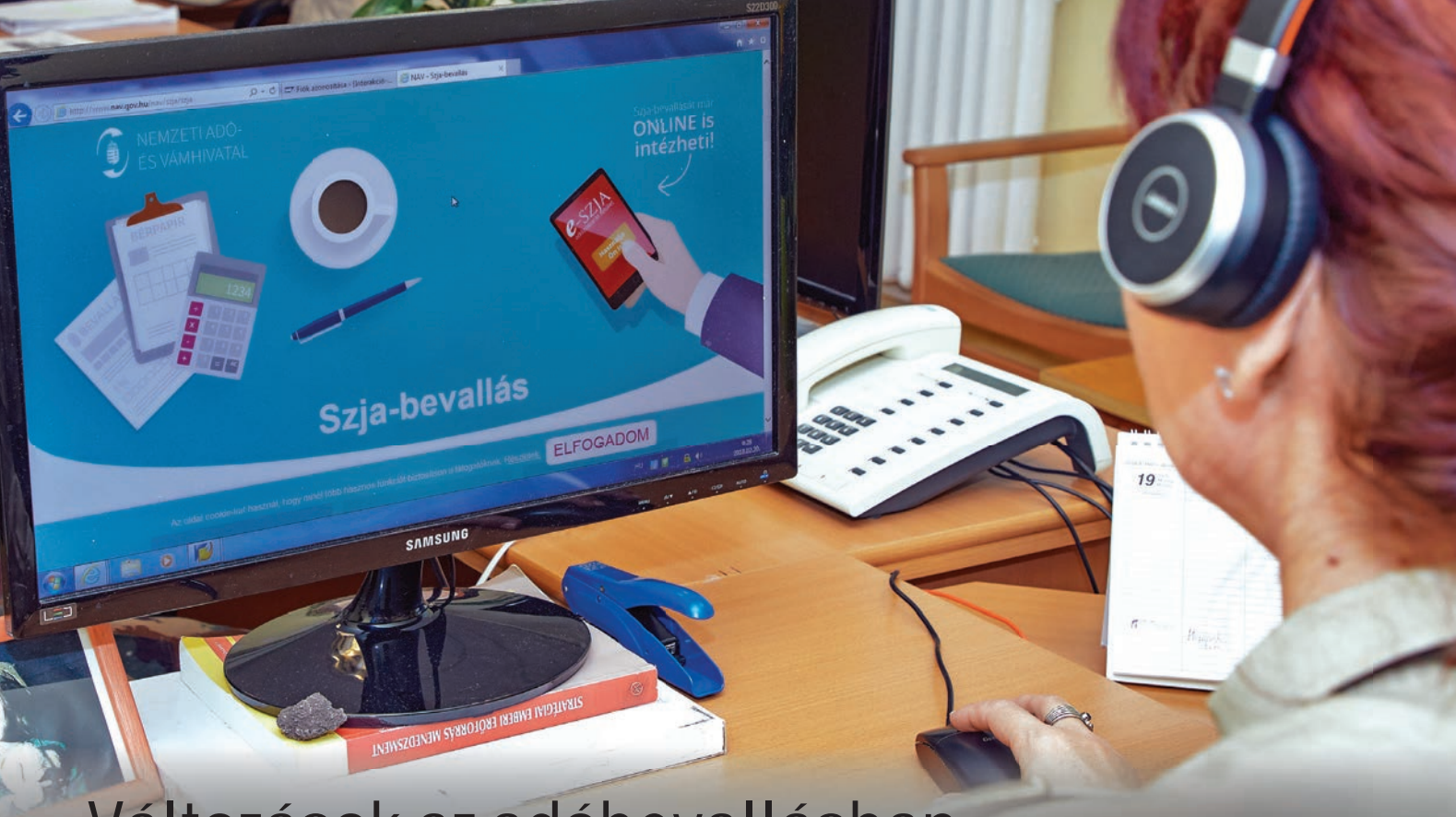
Armentiéres térségében az 1. brit hadsereg három hadosztálya védekezett, ezek közül a középen felállított, portugál katonák alkotta seregtest engedett is a nyomásnak, de a szárnyaikon harcoló brit csapatok nem hátráltak. A támadásban ezen a szakaszon a 6. német hadsereg vett részt, de egy nappal később az északra álló 4. német hadsereg is csatlakozott az offenzívához, amely 48 óra leforgása alatt mintegy nyolc kilométert haladt előre. A védők feladták Armentiéres-t, illet-

ve a passchendaele-i magaslatokat – pedig ez utóbbiak megszerzéséért az előző évben komoly véráldozatot hoztak. A csata veszni látszott, a teljes összeomlástól tartó Haig április 11-i napiparancsában igyekezett kitartásra buzdítani embereit: „Hátunkat a falnak vetve és ügyünk igazában bízva mindannyiunknak a végsőkig kell harcolni.” – fogalmazott híressé vált soraiban.

Katonái pedig kitartottak: a németek április végéig erőltették a harcot, de már csak elenyésző területet tudtak elfoglalni. Vesztek ugyanakkor 86 000 főt, az antant viszont ennél is többet, 100 000 embert.

A két nagy offenzíva, a „Michael” és a „Georgette” összességében jelentős taktikai sikert eredményezett, de stratégiai szempontból kudarcba fulladt. Az első világháború kezdeti időszaka óta nem látott területi nyereséget hozott a németeknek, ám közben felemésztette erőiket, köztük a siker fő letéteményeseinek tekintett rohamcsapatokat. A harctérre érkező amerikai alakulatoknak köszönhetően az antant számbeli fölénye folyamatosan nőtt. A kimerült, s gyakorlatilag utánpótlás nélkül maradt német hadsereg számára a vereség elkerülhetetlenné vált.

Változások az adóbevallásban

CSINÁLD MAGAD!

2018. JANUÁR ELSEJÉTŐL LÉNYEGES JOGSZABÁLYI VÁLTOZÁSOK TÖRTÉNTÉK A MAGÁNSZEMÉLYEK JÖVEDELEMADÓ-BEVALLÁSÁVAL KAPCSOLATBAN. A TÖRVÉNYMÓDOSÍTÁS A MAGYAR HONVÉDSÉG SZEMÉLYI ÁLLOMÁNYÁNAK JELENTŐS RÉSZÉT IS ÉRINTI.

A személyi jövedelemadóról szóló törvénymódosítás értelmében a munkavállalónak 2018-ban már nincs lehetősége megbízni a munkáltatót az adóbevallás elkészítésével. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy valaki vagy önadózóként maga készíti el adóbevallását, vagy elektronikus ügyfélkapun át (illetve más módon) a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) által elérhetővé tett adóbevallás-tervezet módosítja, javítja, illetve kiegészíti. A tervezet minden olyan pénzügyi adatot tartalmaz, amelyet a magánszemély 2017-ben megszerzett, és azt a munkáltatója, kifizetője a tavalyi év során havonta az adóhatóság részére

bevallott, vagy annak adatszolgáltatót küldött. Nem fognak szerepelni az adóbevallás-tervezetben az olyan adóköteles jövedelmek, amelyekről az adóhatósághoz nem érkezett adatszolgáltatás. (Ilyen lehet többek között az ingatlan eladásából, vagy albérlés kiadásából származó jövedelem)

Ballainé Kriker Zsuzsanna ezredes, a HM Védelemgazdasági Hivatal (HM VGH) Központi Illetmény-számfejtő és Rendszerüzemeltető Igazgatóságának igazgatója tájékoztatása szerint a Magyar Honvédség személyi állománya esetében tavaly közel 14 ezer fő bízta meg munkáltatóját az adóbevallás elkészí-

tésével, így nagyságrendileg hasonló számot érinthet az idén bevezetett új Itv. bevezetése.

LEHETŐSÉGEK ÉS HATÁRIDŐK

Az ezredes elmondta: a legegyszerűbb az elektronikus ügyfélkapun keresztül elérhetővé tett adóbevallás tervezetét ellenőrizni. Az ügyfélkapu létrehozásához személyes regisztráció szükséges, amit bármelyik regisztrációs szervnél – okmányirodában, kormányablakban, a NAV főbb ügyfélszolgálatain, konzulátusokon, egyes postai ügyfélszolgálatokon – lehet kezdeményezni. Amennyiben a

Ballainé Krikker Zsuzsanna ezredes

magánszemély rendelkezik elektronikus személyazonosító igazolvánnyal, abban az esetben online módon is regisztrálhat az ügyfélkapuhoz.

– Az elektronikus ügyfélkapuval nem rendelkező adózó 2018. március 19-ig kérheti adóbevallási tervezetének postázását. Igényét adóazonosító jelének és születési dátumának megadásával SMS-ben, a NAV honlapjáról elérhető úrlapon, levélben kötetlen formában, a NAV ügyfélszolgálatán személyesen, vagy éppen a NAV telefonos tájékoztató rendszerén keresztül is bejelentheti. 2018. március 19-e után az erre vonatkozó igényt már csak személyesen a NAV ügyfélszolgálatain nyújthatja be. Az igénylés alapján az adóbevallási tervezetet a magánszemély 2018. április 30-ig kapja meg postán, a személyi jövedelemadó benyújtásának és az adó megfizetésének határideje pedig 2018. május 22. A bevallási tervezetet az adózók eddig az időpontig javíthatják, módosíthatják, egészíthetik ki elektronikus felületen; az 1+1 százalékos rendelkező nyilatkozat benyújtásának is ez a határideje – hangsúlyozta az ezredes.

Ha a magánszemély elfogadja a tervezetben foglaltakat és nem szerzett olyan jövedelmet, amely nem a munkáltatótól, kifizetőtől származott, illetve nem kívánja módosítani a tervezetben szereplő adatokat, valamint nem keletkezett fizetendő vagy visszaigényelhető adója, akkor nincs semmi teendője, tekintettel arra, hogy a tervezet 2018. május 22-én automatikusan, vagy a jóváhagyás

ikonra történő kattintással az adott napon érvényes adóbevallássá válik. Ballainé Krikker Zsuzsanna ezredes azonban rámutatott: ebben az esetben is célszerű a megajánlott adóbevallásban szereplő adatokat ellenőrizni, illetve meg kell győződni arról, hogy a tervezetben és a munkáltatótól, kifizetőtől kapott 17M30-as elnevezésű jövedelem-igazolásokon szereplő adatok egyeznek-e, hiszen az idei évtől ez már a magánszemély felelőssége.

JAVÍTÁSOK, KEDVEZMÉNYEK

A papír alapon megküldött adóbevallási tervezet magán a papír alapú tervezeten nem módosítható. Javításra és kiegészítésre kizárólag az új 17SZJA jelű bevallás benyújtásával van mód. Ez az ügyfélkapus regisztrációt nem igénylő WebNYK felületen (webnyk.nav.gov.hu), vagy az ÁNYK nyomtatványkitöltő program segítségével lehetséges, ahol a magánszemély elkészítheti a teljes bevallást. Másik megoldás, ha a NAV ügyfélszolgálatán elérhető nyomtatványt, vagy a honlapról letölthető, kinyomtatható üres bevallást tölti ki és küldi el a NAV-nak. Az ezredes szerint azonban a legegyszerűbb mód, ha a magánszemély ügyfélkaput nyit és a NAV által elkészített adóbevallás-tervezet adatait az e-szja portálon található webes alkalmazás segítségével módosítja, kiegészíti.

A kedvezmények érvényesítésére is több lehetőség van a bevallásterve-

zetben. Ha a magánszemélynek van ügyfélkapus elérhetősége, akkor az online felületen a rendelkező nyilatkozatoknál kell az adatot megadni, de ha csak egy pénztárnak tagja az illető, akkor azt a NAV automatikusan feltölti, így arról rendelkezni külön már nem is kell. Amennyiben postán kérte és kapta meg a magánszemély a NAV-tól a tervezetet, úgy a kiküldött tervezethez mellékelte nyomtatványon (17SZJAK) tud nyilatkozni arról, hogy melyik pénztári számlájára történjen az utalás, ezért ezt a nyomtatványt ki kell töltenie és vissza kell küldenie az illetékesége szerinti NAV-igazgatóságra.

INFORMÁCIÓK ÉS SEGÍTSÉG

Amennyiben a személyi állomány tagjainak a megváltozott adóbevallási módokat illetően további kérdésük van, több információs csatorna is rendelkezésükre áll. Ballainé Krikker Zsuzsanna ezredes elmondta: az adóbevallással kapcsolatos feladatok végrehajtásához szükséges tájékoztatók, technikai útmutatók megtalálhatók a www.ugyfelszolgalat.mil.hu címen, a „2017. évi adóbevallás” menüpont alatt. Ugyancsak ide töltötték fel a témával összefüggésben leggyakrabban előforduló kérdéseket és az arra adandó válaszokat tartalmazó dokumentumokat is, amelyeket folyamatosan frissítenek. Az oldalon mindezek mellett az elmúlt évhez hasonlóan elektronikus formában elérhető a „Munkáltató, kifizető összesített igazolása a 2017. évi jövedelméről (17M30)” nyomtatvány, amely az adóbevallás elkészítéséhez, illetve az adóhatóság által megajánlott adóbevallás ellenőrzéséhez, esetleges módosításához, kiegészítéséhez szükséges okmány.

– A technikai útmutatókban, tájékoztatókban leírtakkal kapcsolatosan felmerült további problémákkal a HM Védelemgazdasági Hivatal Központi Illetményszámfejtő és Rendszerüzemeltető Igazgatóságának szakemberei az ügyfélszolgálat telefonszámain (+36(1)236-2400 vagy HM: 28-700) várják a hívásokat – tájékoztatt az igazgatóság vezetője.

Különleges gyűjtemény a honvédüdülőben

JELKÉPRENDSZER

A BALATONAKARATTYAI HONVÉDÜDÜLŐ NEM IS OLYAN RÉGEN FELÚJÍTOTT KÖZPONTI BÜFÉJÉBE MÁR AZÉRT IS ÉRDEMES ELLÁTOGATNI, HOGY MEGNÉZZÜK A FALON LÁTHATÓ KÜLÖNLEGES FELVARRÓ-GYŰJTEMÉNYT.

Gobányi István
főtörzszászlós

Te Pista, gyűjteni kellene a katonai relikviákat... – mondhatta egyszer talán éppen itt a presszóban Dánosi Ferenc közalkalmazott Gobányi István főtörzszászlós, az MH Rekreációs, Kiképzési és Konferencia Központ vezénylőzászlósának. A felvetés pedig nem maradt meg a kimondott ötlet szintjén.

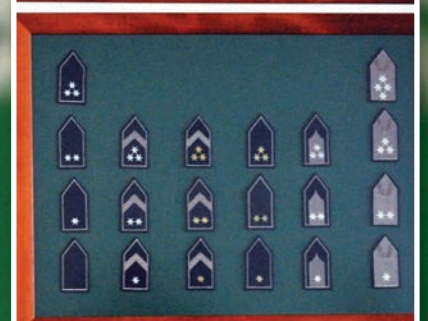
– Sokan gyűjtenek felvarrókat a honvédségben, tehát gondoltuk, hogy ez népszerű lehet. Ráadásul a legtöbben az asztalfiókban őrzik ezeket a relikviákat, vagy csak szűkebb körben mutatják meg, így ez a fajta nyilvános elhelyezés talán

valamennyire különleges – meséli Gobányi István főtörzszászlós, majd azzal folytatja, hogy noha a közel hatszáz darabot számláló gyűjtemény katonai jellegű, azért más szervezetektől (például a rendőrségtől vagy az egykori határőrségtől) is kaptak felvarrókat. Mivel évről-évre nagyon sokan üdülnek, pihennek itt, a folyamatosan bővülő gyűjtemény iránt meglehetősen nagy az érdeklődés.

– Mindegyik karjelzés egy-egy apró emlék. Megnézik azokat, nosztalgizálnak. Mondják is néha: „Nekem is van otthon pár darab, legközelebb elhozom”. Egyszer

ilyen módon egy teljes gyűjteményt kaptunk. Olykor szóvá teszik, hogy ennek vagy annak a korábbi alakulatnak miért nincs itt a felvarrója. De megosztanak velünk történeteket is, például arról, hogy miért az adott motívum szerepel egy bizonyos darabon – avat be minket a részletekbe a vezénylőzászlós; hozzátéve, hogy időnként külföldi vendégek is adományoznak különlegességeket.

A gyűjtők – és ez itt kimondottan a reklám helye – szívesen fogadnak újabb karjelzéseket, hiszen eltökélt céljuk, hogy a büfé másik falát is ezekkel az apró katonai emlékekkel borítsák majd be.

SVÉDORSZÁGI LÁTOGATÁS

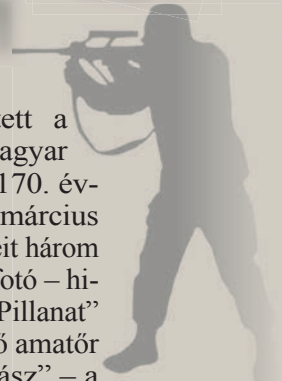
A HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum, illetve az MH Légijármű-javító Üzem munkatársaiból álló négyfős csapat tett látogatást a svéd légierő linköpingi múzeumában. A delegáció legfontosabb célja az volt, hogy részletesen megvizsgálja, lefotózza és lemérje az ott kiállított Phönix D.III vadászrepülőgépet, amely mintául szolgál majd az idehaza már készülőben lévő Phönix D.IIa replikájához. Ez utóbbi típusal repült 1918 tavaszán a legeredményesebb magyar vadászpilóta, Kiss József is.

A látogatás az intézmények közötti szorosabb kapcsolatépítés lehetőségét szintén megteremtette, hiszen a linköpingi múzeum több olyan repülőgéptípussal büszkélkedhet, amelyek különböző időszakokban a magyar légierő arzenáljában is előfordultak, míg a svéd szakemberek számára a Magyarországon rendelkezésre álló műszaki dokumentáció és fotóarchívum gazdagsága jelenthet vonzó kutatóbázist.

Várkonyi Melinda százados

TÖLTS FEL EGY KATONAFOTÓT!

Online fotópályázatot hirdetett a Honvédelmi Minisztérium a Magyar Honvédség megalakulásának 170. évfordulója alkalmából. A 2018. március elsején indult verseny pályaműveit három kategóriában várja a zsűri: sajtófotó – hivatalos fotóriporterek részére; „Pillanat” – a honvédség életét megörökítő amatőr fotósok részére; és „Kincsvadász” – a honvédség múltját megőrzők és megmentők részére.

Minden pályázó kizárólag a maga által készített, illetve a „Kincsvadász” kategóriában saját tulajdonában lévő képpel pályázhat.

A pályázat eredményhirdetése és a győztes fotók értékelése 2018. szeptember 29-én, a pákozdi csata 170. évfordulóján lesz a pákozdi Katonai Emlékparkban.

Részletes információk a 170.honvedseg.hu weboldalon található.

IN MEMORIAM

Az elhunytak névjegyzéke a 2018. január 29. és február 23. közötti időszakban beérkezett adatok alapján: Tóth László Béla főmunkatárs (60), dr. Molnár József ny. ezredes (92), Nagy János ny. ezredes (96), dr. Ribárszki István ny. alezredes (65), Egedi Ferenc ny. alezredes (91), Király Gábor ny. alezredes (75), Kun István ny. alezredes (90), Rózsa Bertalan ny. alezredes (78), Sajtós László ny. alezredes (76), Szota Tibor ny. alezredes (88), Berecz László ny. alezredes (84), Daday László ny. alezredes (77), dr. Kispál Mihály ny. alezredes (89), Mályi József ny. alezredes (86), Bencze István ny. alezredes (67), Dengi János ny. alezredes (90), Erki Kázmér ny. alezredes (67), Fekete Ferenc ny. alezredes (88), Ferencz Attila ny. alezredes (81), Oblián Tivadar ny. alezredes (82), Vincze Árpád ny. alezredes (87), Baracsi László ny. alezredes (69), dr. Gurka Zoltán ny. alezredes (85), dr. Lakatos Gabriella ny. alezredes (57), Kékes Endre ny. alezredes (86), Méhes László ny. alezredes (72), Szakács János ny. őrnagy (85), Kovács Béla ny. őrnagy (70), Hangai András ny. őrnagy (71), Józsa Albert ny. őrnagy (92), Csépe István ny. százados (90), Pótári Ferenc ny. százados (67), Balogh Péter ny. száza-

dos (69), Karap Sándor ny. százados (86), Szalai Sándor ny. főtorzszászlós (73), Kohajda István ny. törzszászlós (68), Benczik Gyula ny. törzszászlós (78), Sümegi László ny. törzszászlós (88), Szabó János ny. törzszászlós (76), Csendity Gábor ny. törzszászlós (62), Lőrincz János ny. törzszászlós (86), Nacsa Antal ny. törzszászlós (80), Papp István ny. törzszászlós (80), Terjéki Balázs ny. törzszászlós (82), Frisch György Gábor ny. törzszászlós (81), Orbán János ny. törzszászlós (72), Kosaras József ny. zászlós (88), Becze János ny. főtorzsrőrmester (56), Éles Lajosné ny. főtorzsrőrmester (55), Guba Imre ny. főtorzsrőrmester (61), Vigh Béla ny. főtorzsrőrmester (68), Gáborhelyi Béla ny. főtorzsrőrmester (62), Horváth Imre ny. főtorzsrőrmester (61), Szekeres Ferencné ny. főtorzsrőrmester (71), Horváth Sándorné ny. közalkalmazott (64), Kocsis Antalné ny. közalkalmazott (82), Sevecsek Vendel ny. közalkalmazott (88), Zsigmond Józsefné ny. közalkalmazott (83), Farkas Béláné ny. közalkalmazott (82), Molnár Mátyásné ny. közalkalmazott (86), Koralka Attiláné ny. közalkalmazott (77), Cziráki Zoltán ny. közalkalmazott (63), Horváth János ny. közalkalmazott (77), Ruzsics Ferenc ny. közalkalmazott (78), Szabados Béláné ny. közalkalmazott (79).

EMLÉKÜKET KEGYELETTEL MEGŐRIZZÜK.

MEGJELENT!

Zrínyi Kiadó
HM Zrínyi Nonprofit Kft.

1087 Budapest
Kerepesi út 29/B

Nyitva tartás:

hétfő – péntek: 9.00 – 15.00

Telefon: 06 1 459-5373

E-mail:

gyoredina@armedia.hu

cinti@armedia.hu

5200 FT HELYETT

3900 Ft

WEBSHOP: **HMZRINYI.HU**

HM ZRÍNYI
TÉRKÉPÉSZETI ÉS KOMMUNIKÁCIÓS
SZOLGÁLTATÓ KÖZHASZNÚ NONPROFIT KFT.

ZRÍNYI KIADÓ

HONVEDELEM.HU

A KATONAI HÍRPORTÁL

*Látogasson el
hozzánk!*

**FOTÓK, VIDEÓK,
HAZAI ÉS KÜLFÖLDI HÍREK, SPORT,
INTERJÚK ÉS MÉG
RENGETEG ÉRDEKESSÉG!**

